

וטהר לבנו

זיכרונות וזיכרונות

ויגש

לע"נ: צפירה בת דוב
יא' בטבת

ולע"נ: משה בן יהושע
יג' טבת

הצלחה ומזל טוב
ל: שי יהושע בן אפרת רחל
ליום הולדתו ה 31 ו' בטבת

ד"ר אהרן קרניאל ז"ל מנצח המקהלה
המנוח נפטר ביום שבת
בביתו בירושלים
ביום שבת
בביתו בירושלים

עזור והשתתף בהדפסת מהדורה חדשה של ספרי "וטהר לבנו"

שמרון שר התורה רבי חיים קנייבסקי מעיד

הספר "מעורר מאוד"

ליראת שמים, למידות טובות, וללימוד תורה

ומרן שר התורה, בקבלתו הספרים שר כמה פעמים בהתלהבות:
"וטהר לבנו בחורתיך ודבק לבנו במצוותיך ויחד לבנו לאהבה ולידיאה את שמך"
נוסח שלא נמצא בסידורי התפילה ובמקורות

וטהר לבנו - 6 כרכים לחיזוק וזיכוי הרבים
לתרומה והנצחות, ולדמי קדימה כ 150 ₪ לסט, אנא פנו :

יוחנן ריינר 0527120333 106855@gmail.com

"ויגש" שנתיים ימים שמתחנן אני בתפילה להגיש לדפוס את המהדורה חדשה לספרי "וטהר לבנו"
6 כרכים על התורה ומועדים,

ובס"ד אזכה לניסים גלויים וברחמי הקב"ה יתן חן הספר על צדיקים שיתרמו להדפסת הספרים,
וכן שיקנו אותנו רבים בקנייה ע"י הרשמה מראש - 150 ₪.
ונזכה יחד להגדיל תורה ולהאדירה בקרוב אמן ואמן.

וטהר לבנו - יגש

ידבר נא עבדך דבר באזני אדני

ואליהו אין בהם משמעות אמתית, כי אם סמלית ולא פיזית ומשמעותית.

אלא נראה לתרץ כדברי הגאון שאכן גם בפרשתנו היה צורך במליץ ולכן באמת יוצא שיש 10 פעמים אמירת "עבדך אבי", ובכל זאת ולמרות זאת יהודה התקרב לאזנו של יוסף רק כאילו אין לו צורך במתרגם ומליץ.

אומנם כידוע רק אם מבנינים את השפה מתאים להיצמד ולחוש כביכול לאזנו של הזולת כקרבה וידידות אישית, אבל כשלא מבנינים את השפה וצריך מתרגם, אזי קרבה זו לאזון היא מיותרת!!! **ואדרבא** בחוסר ידיעת השפה ובדיבור רק בשפת הלב עדיף לעמוד ממול, שיראה השומע את תנועות הגוף ואת מבע הפנים והגוף בזווית רחבה יותר.

ובכל זאת יהודה ניגש לאזנו של יוסף, למרות שבמצאות בגלל חסרון השפה אין בזה משמעות אמתית של קירבה, בכל זאת יהודה עשה זאת רק בכדי להראות את רצונו להתקרב ליוסף. **ואם** כן זה דומה ל"ויגש של אברהם ואליהו", כי **אכן בכלום אין תועלת משמעותית במציאות**, אלא רק **ביטוי להמחשת הרצון להתקרבות**.

ואכן אנחנו בתפילה גם כן איננו מתקרבים או מתרחקים **מבורא עולם על ידי הפסיעות, כי בורא עולם נמצא בכל מקום בעולם, אלא רק מבטאים רצון להתקרב!!!**

ולכן אנחנו צריכים לפני שאנחנו פוסעים 3 פסיעות קודם שמונה עשרה, לא לפסוע כדרך אנשים מלומדה כרובוט, אלא תתעורר ותחשוב ברצינות הנה אני מתחיל תפילת העמידה שבה אני אמור להתקרב עוד יותר לבורא עולם בכוונה עמוקה ובלב ורגש ובכל עצמותי ומהותי, ואחרי תפילה כזו נרגיש התעלות בעזר ה' וכוח לכל היום להינצל מחטא ולקיים מצוות בחשק ובהתלהבות אמן ואמן.

ידבר נא באזני אדוני – השתדלות יהודה מול הביטחון של יוסף – המשך

ואומרים ששאל הבעש"ט הקדוש, הרי הקב"ה אסר כפירה, ומה התיר לנו כנגדה???

ענה הבעש"ט, כשבא חבר לבקש עזרה, תהיה "כופר" ותחשוב שאף אחד לא יכול לעזור לו, ואל תפטור עצמך מלהושיט עזרה בטענה שה' כבר יעזור לו, כי עכשיו מוטל עליך לנהוג כאילו אין אף אחד, ומלבדך אין מי שיעזור לו.

ולכן יהודה בנוגע להצלת בנימין עשה את כל ההשתדלות האפשרית, גם המיותרת כביכול, כי בנוגע לעזרה לזולת כאן חייבים לפעול בכל הדרכים ולא להתנהג במידת הביטחון, אלא כאן תפעל ככופר כביכול!!!

ולכן יהודה התקרב ליוסף אפילו בלי להבין את שפתו וכל זה רק לנסות עוד קצת להתקרב ואולי כך זה יעזור לבנימין.

והדברים ברורים, שאכן לעצמנו חייבים אנו להתחזק בביטחון, אבל לחברים ולכל אחר הזקוק לעזרתנו עלינו לקפל שרוולים ולעשות כמה שיותר פעולות וכמה שיותר השתדלות למען הזולת.

וכמוכן, למרות שכאמור עלינו לפעול עבור השני ככופר, אבל בעצם ברור הדבר שעלינו להתפלל לבורא עולם שפעולתנו הגשמית תפעל לנכון, כי אין עוד מלבדו ורק ברצונו יקום דבר, ועוד יותר ברור שכשתצליח לעזור לחברך מתוך מאמץ גופני והשתדלות מעשית אל תעלה על דעתך להאמין בכוח פועלך, אלא כאן תכף ומיד נגמר כביכול ההיתר וחייב אתה להאמין שבורא עולם הוא נתן ברכה במעשה ידיך ובזכותו הצלחת לעזור לזולת.

עבדך אבי

וזה היה מקלקל את כוונתו לעוררם לעמוד על טעותם החמורה במשך שנות חייהם???

ונראה לתרץ על פי יסוד תשובת הגאון האמורה קודם, שהרי המליץ זה מנשה רש"י מקץ מ"ב כ"ג ולמרות שלא הייתה ברירה ליוסף ולא היה יכול למחות בהם, בכל זאת היה עליו להזהיר את בנו מנשה להיזהר ולא לתרגם את המילים "עבדך אבי" הפוגעים בכבוד אביו, ובפרט שהיה רווח זמן בין הפעם הראשונה שאמרו "עבדך אבי" לפעמים הנוספות, ולכן נענש הן על התרגום ששמע ולא מיחה, והן על דברי האחים ששמע ולא מיחה, למרות שנאלץ לא למחות בהם.

כי כאשר אדם נאנס ואינו אשם אכן הוא פטור, אבל אם הוא ממשיך את המצב גם כשהוא כבר לא אנוס כי עבר האונס, אזי הוא נענש גם על ההתחלה שהייתה מתוך אונס. **וכך** ראינו גם במפרשים על דברי המדרש רבה פ"ט ג' שליוסף היה מותר לעשות

במדרש הבאור מבואר, שכוונת הפסוק "באזני אדוני", שיהודה דיבר באזני יוסף קרוב לאזון ובלי מליץ. **ולכאורה** זה סותר את דברי הגאון שהזכרנום קודם, כי בפרשה שלנו בשיחת יהודה עם יוסף כתוב 4 פעמים עבדך אבי, ואם כאן לא היה מליץ כי דיבר ישר לאזני יוסף אם כן חסרים 4 פעמים שלא היה מליץ ואם כן אין כאן 10 פעמים "עבדך אבי" אלא רק 6 פעמים???

והנה מרן ראש הישיבה זצ"ל כתב בשם הרוקח, שנוהגים לפסוע 3 פסיעות לפני תפילת 18 כי כתוב 3 פעמים בתנ"ך ויגש, **ויגש אברהם, ויגש יהודה, ויגש אליהו. וטוען מרן,** שמילא "ויגש יהודה" זה מתאים שיהודה רצה להתקרב ליוסף, אבל **ויגש אברהם ואליהו** לא מובן, שהרי הם נגשו לעבודת השם, והלוא הם כל הזמן היו דבוקים בבורא עולם, אז מה שייך אצלם לגשת ולהתקרב לבורא עולם???

ותירץ מרן ראש הישיבה, שמכאן נלמד יסוד, שלמרות שאין במציאות משמעות אמתית בהתקרבות פיזית של **ויגש אברהם ואליהו** לבורא עולם, בכל זאת לפני תפילה על כולנו לעשות פעולה גשמית ופיזית לבטא את רצוננו להתקרב לבורא עולם, כמו המושג "היכון לקראת אלוקיך ישראל".

ואם כן למה נלמד דין 3 פסיעות גם מ"ויגש יהודה" הרי זה שונה מ"ויגש אברהם ואליהו", כי אצל יהודה ההתקרבות הייתה פיזית ויש בה משמעות אמתית, ואילו בויגש של אברהם

הוא נענש, **וליהפך** נהג יהודה שעשה השתדלות מיותרת שדיבר לאזון יוסף בלי שידוע את שפתו דבר שאין בו תועלת מציאותית, ורק בכדי לבטאות את רצונו להתקרב ליוסף וכאמור. **ולמה??** וכי ליהודה היה חסר לו ביטחון בבורא עולם?? **מדוע** יהודה עשה השתדלות הנראית כמיותרת???

ידבר נא באזני אדוני – השתדלות יהודה מול הביטחון של יוסף – המשך

כאמור יוסף היה בעל ביטחון עצום, ועל השתדלות מיותרת שלו הוא נענש, **וליהפך** נהג יהודה שעשה השתדלות מיותרת שדיבר לאזון יוסף בלי שידוע את שפתו דבר שאין בו תועלת מציאותית, ורק בכדי לבטאות את רצונו להתקרב ליוסף וכאמור. **ולמה??** וכי ליהודה היה חסר לו ביטחון בבורא עולם?? **מדוע** יהודה עשה השתדלות הנראית כמיותרת???

אלא התשובה היא כדברי הבעל שם טוב, שטען שהנה הגמרא חולקת ק"ט אומרת, שכל דבר שאסר עלינו הקב"ה נתן לנו הבורא יתברך דבר היתר כנגדו, כגון אסר לנו החזיר והתיר מוח של דג שבוטא שטעמו כטעם החזיר, כמו כן אסר לנו גילוי עריות והתיר לנו אשת אח - יבמה, וכן אסר אשת איש והתיר גרושה בחיי בעלה, וגם אסר לנו אכילת דם והתיר את הכבד שכולו דם והוא קרוש וטעמו כטעם דם.

והדברים ברורים, שאכן לעצמנו חייבים אנו להתחזק בביטחון, אבל לחברים ולכל אחר הזקוק לעזרתנו עלינו לקפל שרוולים ולעשות כמה שיותר פעולות וכמה שיותר השתדלות למען הזולת.

וכמוכן, למרות שכאמור עלינו לפעול עבור השני ככופר, אבל בעצם ברור הדבר שעלינו להתפלל לבורא עולם שפעולתנו הגשמית תפעל לנכון, כי אין עוד מלבדו ורק ברצונו יקום דבר, ועוד יותר ברור שכשתצליח לעזור לחברך מתוך מאמץ גופני והשתדלות מעשית אל תעלה על דעתך להאמין בכוח פועלך, אלא כאן תכף ומיד נגמר כביכול ההיתר וחייב אתה להאמין שבורא עולם הוא נתן ברכה במעשה ידיך ובזכותו הצלחת לעזור לזולת.

עבדך אבי

כתוב במדרש פדר"א פלטי' שיוסף היה אמור לחיות 120 שנה, ובגלל ששמע שאמרו לו 10 פעמים "עבדך אבי" ולא מחה, לכן נחסרו מחייו 10 שנים, כי זו פגיעה בכבוד אביו, ואם על כיבוד הורים הבטיחה תורה אריכות ימים, אזי על זלזול הורים יש קיצור ימים.

מקשה הגאון מווילנא הרי בבדיקה בפסוקים נמצא רק 5 פעמים שכתוב "עבדך אבי", (פעם אחת בפרשת מקץ מ"ג כ"ה, ועוד 4 פעמים בתחילת הפרשה שלנו)?? **ומתרץ** הגאון, שהיות והיה מליץ שתרגם את דברי האחים ליוסף הרי שהמליץ חזר 5 פעמים על "עבדך אבי" שאמרו האחים, וביחד יוצא כאן 10 פעמים.

ומילדותי תמהתי בדבר, וכי יוסף יכל למחות על כבוד אביו?? **הרי** אם כשמע "עבדך אבי" הוא היה מוחה, מיד השבטים היו מביינים שהוא שקרן ומבין לשון הקודש, וזו בושה גדולה לתפוס מלך כשקרן!! **וגם** ממילא היה מתגלה לפני הזמן שהוא יוסף,

וְתֵהָר לְבָנוּ - וְיָגֵשׁ

השתדלות על פי דרך הטבע להשתחרר מבור האסורים כי חייב אדם לעשות השתדלות חזון אי"ש אמונה ובטחון ב' ו', אבל נענש והתעכב עוד שנתיים כי עשה פעמיים השתדלות "זכרתיני

והזכרתיני", והיות שעשה השתדלות מיותרת אזי הוא נענש גם על הראשונה שהיה חייב בה, וכפי שטען הגר"ח מבריסק לגרשש"ק.

נבעצם בכל שמירת העיניים כך הוא, שהרי כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ושואלים הרי הסדר הפוך שקודם עין רואה ואחר כך הלב חומד???

אבל בכל זאת התורה הקדימה את חימוד הלב, כי כידוע בראיה הראשונה של פריצות כשנזהר מאוד, אם הוא מסלק מיד את הרע ממוחו הוא לא עובר על זה, ואדרבה הוא מקבל שכר גדול כי עמד בניסיון הקשה וגם סילק את הרוע ממוחו, כי זו המלחמה הפנימית שנסלק כל רע מתוכנו, וששום רע לא ידבק בנו.

אבל אם חס ושלום האדם נופל כי הוא מהרהר במראה וחומד אותו בלב, אזי הכל נחשב לעבירה גם הראיה שהייתה באונס ושלא באשמתו, כי גילה בדעתו שנוח לו והוא שמח בזה רח"ל, וקל וחומר אם הוא ממשיך שוב לראות. לכן נזהר מרע ונהיה צדיקים ונקיים, וכמו שאומרים בידיש "אריינער און א הייליגער איד", לשם ולתפארת אמן.

ותאמר אל עבדיך אלי ואשימה עיני עליו

ואומנם יתכן שהחרם לא לגלות מחייב כל יהודי, והראיה שגם יצחק לא גילה לבנו יעקב!!!

וייתכן עוד שיוסף העדיף להטריח את אביו הזקן, מאשר לגרום שוב לשנאת אחים בכך שדווקא בנימין אח יוסף מרחל, דווקא הוא יגלה לאביו אודות מכירת יוסף, כי כך ייתכן שההיסטוריה של הלשונות והשנאה יחזרו על עצמם!!

אומרים בשם הגר"י? **מבריסק** צ"ל שיוסף רצה שיביאו את בנימין והוא יעכב אותו אצלו, ככה יאלץ יעקב לרדת למצרים בכדי לשחרר את בנימין, וכך יתגלה סוד מכירת יוסף בלי שיופר החרם שעשו האחים על מכירת יוסף. **וקשה** לענ"ד שהרי בנימין לא היה מה 10 של החרם, ולמה לא שלח יוסף את בנימין חזרה לארץ כנען שהוא יגלה ליעקב את הסוד שיוסף חי והוא מלך במצרים, וזאת במקום להטריח את אביו הזקן לרדת למצרים?!

גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם

כפי שכתוב בגמרא **עירובין** י"ט שאברהם אבינו עומד על פתחו של גיהנום וכל מי שמהול אברהם אבינו טוען זה שלי ושולפו מהגיהנום, ומבואר **בזהר** לך צ"ג א' "אמר רבי אבא" **שרק מהול הנוצר בירתו** אברהם אבינו רואה אותו כמהול.

כך גם האחים הקדושים ראו בקדושתם שיוסף מהול ולא פגם בבריתו רק אז הם נרגעו, שהמצרים לא קלקלו את יוסף הצדיק, אז הם באמת ראו והאמינו שזהו יוסף האמתי הצדיק שהיה להם, ולא חס ושלום יוסף אחר ומקולקל.

נראה לפרש שכאשר יוסף אמר לאחיו "אני יוסף" פחדו לגשת אליו, כי הם חששו שמא אכן הוא באמת יוסף, אבל לא אותו יוסף הצדיק שהיה בגיל 17.

כי חששו שמא יוסף נטמא חלילה. כי יראת שמים ראו שיש לו שהרי הזכיר תמיד שם שמים, ורק בעניין הקדושה חששו שמא המצרים הרסו אותו ועכשיו יוסף מקולקל לעומתם.

לכן אמר להם ראו את ברית המילה שלי וראו שאני מהול ושלא פגמתי בבריתי, והאחים הקדושים בקדושתם ידעו להבחין.

הקדוש ברוך יעזור שלעולם נהיה צדיקים בלי לקלקל חלילה ושנקדש שם שמים ושלא תהיה זקנותנו מביישת את ילדותינו התמימה, אלא אדרבה הכל הולך אחר הסוף, וסוף טוב הכל טוב, ונזכה להיות נקיים אמן ואמן.

ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה

ואולי גם אם היה מסרב בפה לחרם לא היו מתייחסים אליו כי מכרו אותו למצרים מקום רחוק מארץ ישראל ולא חששו שהוא יצליח לגלות זאת לאביהם, לכן לא הייתה סכנה ליוסף למחות בחרם ולא לקבלו.

ובכל אופן יוסף לא הפך את החרם, כי ב 9 שנים שהיה מלך במצרים יכול היה לשלוח שליח לאביו ולגלות לו שהוא חי במצרים, ולמה לא עשה זאת?? **אלא** כי הוא כיבד את החלטת האחים כי אהב אותם ולא רצה לצער אותם, לכן קיבל את החרם נגדו ולטובת האחים.

וזו אכן הוכחה ניצחת לעיני האחים שיוסף אוהב אותם מאז ולתמיד גם בסבל ובבכי וגם ברום מעלתו.

ובשכל האנושי זה בלתי נתפס, איך יוסף מתעלה על עצמו למען האחים בזמנים הכי אכזריים והבלתי נתפסים בהתנהגות האחים כלפיו, זר לא יבין זאת, ורק איש בעל אמונה וביטחון בקב"ה מסוגל להתנתק רגשית עד כדי כך. ואכן על יוסף נכתב **"אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו"**, וחוף מהבטחון זה גם מוכיח על מידות טובות ברמה הגבוהה ביותר ששייכת להימצא בילוד אשה.

כתב האור החיים הקדוש, שהאחים חששו שמא אין זה יוסף, כמו כן מצד שני הם חששו שאם זה אכן באמת יוסף שמא עכשיו ינקום בהם.

ולכן יוסף אומר לאחיו, א. אני יוסף, והראיה היא שאני יודע שמכרתם אותי, למרות שזה סוד כמוס שנוסף בו חרם שאסור לגלותו ואדם זר לא אמור לדעת עליו, ב. דעו לכם כי **גם בזמן שמכרתם** אותי עדיין הרגשתי שאתם אחים שלי, שלמרות הצער וכאב והבכי שהתחננתי לכם ולא הקשבתם לי **גם אז אני לא התנתקתי מאהבתי** אליכם כאח.

נבעצם יוסף אכן הוכיח להם שהוא יוסף על ידי שהוא יודע את סוד המכירה, אבל איך הוא יכול להוכיח להם שאכן הוא אוהב אותם ואפילו בעת המכירה לא סרה אהבתו אליהם??!

ונראה לתרץ, כי הנה האחים עשו חרם שלא יגלו זאת, אבל יוסף יכול היה לסרב לחרם ולא לקבל זאת, **ואולי** לא מספיק שיסרב בלבו אלא חייב להוציא זאת בשפתיו, **ושמא** במקום סכנה הוא לא חייב להוציא זאת בשפתיו.

אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו - המשך

ואם חששו שטעו בשיקול הדעת אז גם בלי תחנוני יוסף היה עליהם לחזור בתשובה על עיקר הדבר שטעו בשיקול דעתם, בכך שדנו את יוסף כרודף - שעל כן רצו להורגו ובסופו של דבר דנו אותו לעבדות?? ולא מתקבל על הדעת שבגלל תחנונים ישתנה שיקול דעתם הרמה של האחים

בפרשה הקודמת כתוב שהאחים הקדושים, חזרו בתשובה על ששמעו את יוסף מתחנן עליהם והם לא חמלו עליו אלא הענישו את יוסף בעונש עבדות מדין רודף וכפי שהרחיבו המפרשים.

ואם כן קשה למה הם התעוררו לחזור בתשובה רק בגלל תחנוני יוסף, הרי כל נידון למוות או לעונש חמור הוא בוכה ומתחנן??

וטהר לבנו - יגש

על החרם ולצעוק שהוא לא מקבל על עצמו את החרם שנעשה לרעתו, והוא ידאג לספר זאת לאביו בכל דרך שיתאפשר לו, במקום זה הוא רק התחנן אליהם ברחמים, ובכך גילה את אהבתו אליהם שלא רוצה לצערם ולהרוס להם את החרם שקבלו עליהם בכדי להגן על עצמם, אם כן זה עצמו הוכיח שיוסף אינו "רודף" ולכן מתחננוני הם התעוררו וחזרו בתשובה על מכירת יוסף.

הקדושים!!! ועי' רמב"ן, ואכן ראיתי באור החיים הקדוש שעמד על קושיה זו, והקשה עוד שהיה להם לומר "אשמים אנחנו על אשר מכרנו"??

אבל על פי הדברים הקודמים זה מובן, שהאחים הקדושים קלטו שעצם הדבר שיוסף הצדיק במקום לכעוס עליהם ולמחות

ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו

וגם כשהוא נהיה מלך חשוב על כל מצרים הוא בגאווה הזכיר שם שמים בגאון והפיץ וממשיך להפיץ בגאון את אמונתו בכוח ה' שרק בזכותו הוא מצליח, ואין עוד מלבדו, ומכריז בגלוי שאת האלוקים הוא ירא, וכל זמן שהיה בערות הארץ של מצרים הוא לבד הצליח להישמר, ולהתעלות עד כדי יסוד שביסוד!!!

והם השבטים אמרו לעצמם אם קטן שבנו שהיה בחיק המשפחה הקדושה של שבטי קה עדות לישראל רק 17 שנה, הצליח ויצא ענק שבענקים יסוד שביסוד של מידת הקדושה, אז אנו גדולי השבטים שחיים בחיק קדושת המשפחה של שבטי קה שנים רבות בהרבה ממנו היינו אמורים לצמוח פי כמה וכמה, ועל זה הם בכו והצטערו מאוד מאוד עד כדי כך שיצאה ופרחה נשמתם על פי המדרשים!!!

כתוב במדרש רבה צ"ג י', אמר אבא כהן ברדלא: אוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה, ומה יוסף קטן שבשבטים לא היו יכולים אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, על אחת כמה וכמה כשיבוא הקב"ה ויוכיח לכל אחד לפי מה שהוא על אחת כמה וכמה.

וקצת נפלאתי על הלשון, יוסף קטן שבשבטים, וכי הגיל משנה כאן?? הרי הם עשו לו עוולה, לא האמינו בו!! ושנאו אותו!! ומטבע הדברים שכשיראו ויגלו שטעו הם ייבהלו ויתביישו מכל אדם שיהיה, ומכל גיל שיהיה??

וייתכן שהכוונה, שהם נבהלו מגדלותו של יוסף, שלמרות שהיה הקטן שבאחים בכל זאת הצליח להתעלות מעל ומעבר למצופה, שגם כשהיה עבד אומלל הצליח לשמור על צדקותו וקדושתו,

ועל זה נאמר אוי לנו מיום הדין!!! אוי לנו מיום התוכחה!!! כי איזה גדול בתורה וצדיק גדול היינו מסוגלים לצאת??? ומה יצאנו בסוף?? אפילו לא יהודי פשוט!!! ועל זה עלינו לאבד הכרה, ולבכות ולהתעלף!!! עכשיו נתפוס את עצמנו!!! ונחליט, אני חייב לצאת גדול בתורה וקדוש וטהור, לא להיות אדם חדל אישים!!! עדיין הנר דולק עדיין אפשר לתקן!!! קדימה להתפרע בכל הכוח לגדול ובעזרת השם נתעלה ונצליח בתורה וביראת שמים ובקדושה ביחד אתכם אמן ואמן.

אני יוסף העוד אבי חי ??

ובפרט הוא נבהל שנודע לו שאביו ראה שנוצר נזק חמור מבואו שיוסף הפסיד 10 שבטים, ורק עצר באמצע.

ולכן יוסף כשהתגלה לאחיו הוא שאל אותם שאלה שנראית כמיוותרת "העוד אבי חי", שהרי כל הזמן סיפרו לו שאביהם חי, אלא ייתכן וכוונת יוסף בשאלתו היא, האם אבא ראה אותי במצב הזה של החטא?? והאם הוא שרד את הצער הגדול שנוצר מכך??

כי להיכנס לניסיון אפילו אם נעצור ברגע האחרון זה נורא ואיום, וכמו שהגמרא ב"ב נ"ז אומרת שאם יש 2 דרכים ובדרך אחת יש פריצות ובשנייה אין פריצות, אזי גם אם לא הסתכל על הפריצות הוא רשע, כל שכן אם אכן התחיל בעבירה שעל אחת כמה וכמה הוא נקרא רשע.

המפרשים מקשים הרי ידע לפני זה שאביו חי!!! והאור החיים כותב על פי הגמרא סוטה ל"ו שיש דעה שיוסף בא לעשות מלאכתו - עבירה, לכן הפסיד 10 שבטים וברגע האחרון עצר וברח ולכן נשארו לו רק 2.

ובפשטות לפי זה שיעקב אבינו ידע זאת אם כן בעצם יעקב אבינו כבר ידע שיוסף חי, ואכן יהודה מספר ליוסף שאביו יודע מזה וטמן זאת במילים "אך טרף טרף ולא ראיתו עד הנה" שאכן שינד לראות אותו כי הוא חי, רק אני - יעקב עדיין לא זכיתי לראותו, ויעקב מצטער על שנטרף על ידי זליכה שפיתתה אותו!!!

ואם כן מובנת חרדת יוסף "העוד אבי חי"!!! כי הוא התבייש מכך שאביו קלט שהוא - יוסף בא לחטוא עם אשת פוטיפר,

ללמדנו, שחובה עלינו להתבייש מאבינו, ולהזכיר בעת ניסיון את דמות פני אבינו כאילו מסתכל ורואה אותנו, ואכן ראיתי סגולה כזו בספר קו הישר פרק ב' בשם המגיד שהתגלה למרן הבית יוסף, וחלילה לנו להתחצף להורינו ולהפסיד סגולה חביבה זו, ותמיד נזכור שלא נחטא ונתבייש וניבהל ממה שיקרה לאבינו כשישמע מרוע מעללינו ח"ו, אלא אדרבה נתקן מעשינו שאבינו יחיה ויתענג לשמע פעלינו וטוב מעשינו אמן ואמן.

יוסף ישית ידו עליך - יוסף מחייב את הרשעים - המשך

שעומדות על הכביסה, כי הולכות שם יחפות, והגמרא מסבירה שמדובר כשיש דרך אחרת ולכן הוא שבחר בדרך שיש בה חוסר צניעות, הוא רשע!!! אפילו אם יזהר מאוד ולא יסתכל על הנשים.

ומפרשים טעם הדבר, כי אסור לאדם לסכן עצמו בניסיון של פריצות, ולמרות שהיצר הרע שקרן, בא אליך ומפתה אותך ואומר לך: דווקא לך כן בדרך זו, כי כך אתה מקיים מצווה!! כי כך אתה מתגבר על היצר הרע, וככה אתה הופך לצדיק וקדוש!!! אבל הגמרא אומרת שזה לא נכון, אלא אתה רשע!!!! ולא צדיק!!!!

ואכן יוסף שבא לחטוא עם אשת פוטיפר בעצם הכניס עצמו בידיים לניסיון, עד כדי כך שאפילו איבד 10 מתוך 12 שבטים שאמורים היו לצאת ממנו, ואם כן לכאורה למרות שעצר בסוף הרי ההתחלה לכאורה היא עבירה, והגמרא אומרת שההולך בדרך רעה אפילו בלי לראות את הרע הוא רשע??

שואל המדרש מה הכוונה שיוסף ישית ידו על יעקב, ולשם מה הוא ישית ידו על יעקב?? **ומתוך**, שאמר הקב"ה: היד שלא שמשה בעבירה, תבוא ותינתן על עיניך, **שידעו כולם שיוסף נקי מאשת פוטיפר. והנה** הגמרא בשבת ל"ה ב' אומרת "יוסף מחייב את הרשעים", ולכאורה צריך עיון וכי מה עומק כוונת הגמרא, וכי רק את הרשעים הוא מחייב, הרי גם לצדיקים יש הרבה מאוד מה ללמוד מיוסף הצדיק שהוא כנגד קדושת היסוד שביסוד??

ונראה לבאר, שהנה הגמרא סוטה ל"ו מביאה דעה שיוסף בא לעשות מלאכתו - הכוונה שבא לעשות עבירה, אבל בשעת הניסיון ראה דמות דיוקנו של אביו וכך בשנייה האחרונה הוא הצליח להתגבר על יצרו וברח ממנה החוצה.

ולכאורה יש להקשות שהרי בגמרא ב"ב נ"ז ב' כתוב, א"ר חייא בר אבא "עוצם עיניו מראות ברע" זה שלא מסתכל בנשים בשעה

וזהר לבנו - יגש

שמסתתר בעומק המעשה. וכפי שהקב"ה מתחשב כלפי חיוב קנס של פי ארבע וחמש בגונב בקר, שבגלל שהתבזה במעשה הגניבה הוא ישלם פי 4 ולא פי 5. וכפי שמצאנו בשתי בנות לוט ששתייהן עשו אותו מעשה, אבל האחת שלא התביישה במעשה שהרתה לאביה וקראה לבן שלה מואב כי יצא מאביה, לכן אסור ליהודים להתחתן עם מואב.

וגם יוסף שבא לחטוא עם אשת פוטיפר שבעצם הכניס עצמו בידיים לניסיון, אכן התחיל בעבירה אבל כאמור גם בתוך חטא אם עוצרים בכוח זה ניסיון נורא וקשה מנשוא, ויוסף הצדיק עצר באמצע, לכן יוסף מחייב את הרשעים!!! **שכל** מי שהכניס עצמו לעבירה הוא רשע כדברי הגמרא, אבל בכל זאת הוא חייב כל שנייה ושנייה באמצע העבירה לעצור ולהפסיק.

וייתכן שליוסף לא נחשב כלל לעבירה מה שנכנס לחטוא עם אשת פוטיפר כי זה היה מעל כוחותיו, מלבד מה שהיה עבד אומלל, והיא פיתתה אותו יום יום, **כי אולי בורא עולם כביכול הכניס אותו בכוח למצב זה** כמו שהיה עם יהודה ותמר ועם דוד ובת שבע, וברוך השם ראיתי לאחר מכן שכן כתב **החתם סופר** וברוך ה' שזכיתי וכיוונתי לדבריו.

ואכן ראיה ברורה לדבר שהרי מפורש **במדרש** שבורא עולם העיד עליו שהוא נקי מעון אשת פוטיפר. **וכל זה** כי בורא עולם רצה שיוסף יתנסה בניסיון לעצור באמצע התאוה, בכדי שיוסף ילמד רשעים דרך, שלעצור באמצע עבירה זו חובה ומצווה וזוהי גבורה וקדושה!!!

נלמד מזה, שגם אם חטאנו עלינו לצמצם אותו עד כמה שאפשר, וגם לא להתיימש בגלל הנפילה כי הקב"ה רואה את כל התמונה מכל הכיוונים וגם בעומק העניין, והוא רואה גם את צד היפה אם יהיה במעשה, לכן קדימה לא להתיימש, וגם אם חלילה וחס נפלת!!! לא להתיימש, קום אפילו באמצע הנפילה והעבירה והתחזק ותקן את המעשה הרע עד כמה שאפשר לתקן שיהיה בו לפחות כמה שיותר צדדים יפים וטובים.

אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכתם אתי כי למחיה שלחני אלקים לפניכם

הנראה אכזריות זה אכן באמת אכזריות, לפעמים זה חסד בהתגלמותו, בעיקר במבחן התוצאה.

ואפשר לחדד הדבר עוד שיתאים יותר למקרה של מכירת יוסף, שהיה שוטר שראה מחבל ועליו היה חובה לירות ולהרוג את המחבל עוד לפני שהמחבל יפעיל את חגורת הנפץ שעליו, אבל השוטר לא היה מסוגל כי בחיים הא לא הרג בן אדם, והשוטר מתייסר כי הוא גם בסכנת חיים והוא גם חייב להציל חיי אחרים.

וברגע האחרון ממש הוא ירה סוף סוף במחבל שמת מידיית עוד לפני שהצליח להפעיל את חגורת הנפץ ואכן נצלו חיי עשרות.

ואותו שוטר שלא היה מסוגל להרוג התעשת והתחיל לספר בגאווה איך שהוא בעצמו הרג את המחבל, כי תוך רגע השכיח ומחק ממנו את הקושי שלו להרוג!!! והתמקד אך ורק בהצלחה ובתוצאה המושלמת.

כך טען יוסף לאחיו, אתם רק טוב עשיתם ולא רע, זה אולי נראה רע אבל זה היה טוב, נכון היה זמני צער וכאב וזה נמחק מול התוצאה הנפלאה, וגם אתם תמחקו את השלבים הקשים והרעים, ותתמקדו רק בתוצאה הנפלאה שכולנו כאן ביחד ושאני מציל אתכם ואת כל העולם מרעב.

ככה זה בחיים!!!! וגם ככה זה בקדושת האדם, לפעמים קשה מאוד כי היצר הרע מפתה מאוד, אבל הניצחון בסוף מתוק!!! והקדושה שיש בסוף וההתעלות היוצאת מזה שווה הכל, ואין צורך להוסיף מילים.

ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו – מהמידות הטובות

להיטיב להם!!!! איזה מידות טובות ונאצלות פשוט לא יאמן!! ממש מדהים, שבזמן העצב והטרגדיה הגדולה של יוסף הוא חושב רק על צערם של אחרים!!

וגם לא נשכח שיוסף אהב מאוד את אביו שהיה רבו מובהק ברוחניות ואהבו אהבת נפש והיה מקושר אליו בלב ונפש, עד כדי כך שאפילו פניו השתנו לדמות פני אביו, ובמקום שיוסף לפחות יודיע לאחיו מיד שהוא יוסף וכך

והנה מצאנו באשה סוטה שהכניסה עצמה לניסיון שנסתרה עם לילדים יפים ולבנים זכרים, **ומסבירים** המפרשים בפרשת נשא, שהיא מקבלת שכר כי היא כבשה את יצרה ולא חטאה למרות שהייתה קרובה לחטא כשנסתרה.

וגם זה תמוה, איך נחשיב את מה שהביאה את עצמה לחטא למצווה, הרי הבוחר בדרך שיש בו פריצות אפילו שלא הסתכל זה עבירה ורשעות, כל שכן בסוטה שנסתרה והתחילה בעבירה ממש, ולא רק הלכה בדרך רעה!! הרי היא רשעית שנכנסה לניסיון בידיים???

על כן נראה לתרץ, שאכן אישה זו עשתה עבירה שנסתרה, אבל גם בתוך העבירה בורא עולם מתייחס לחלק של המצווה שבו, **ואכן** היא רשעית בכך שהתייחדה עם אדם זר, **אבל** על חלק הזה היא כבר נענשה בבזיונות שעשו לה כשפרעו את ראשה בעזרה ועוד פעולות כמתואר בפרשת נשא.

ואכן אחרי שניקו אותה מהחטא עכשיו עליה לקבל שכר של המצווה שבתוך העבירה, בכך שהתאפקה ולא השלימה את העבירה למרות שהאש החלה לבעור בה, והיא בכוח עצום עזרה וכיבתה את האש, **ובוודאי** זו מצווה חשובה ועצומה, ולכן היא תקבל על זה שכר כאמור.

כי גם בהסתרה שבתוך ההסתרה, ה' מחפש צד חיובי וצד לזכות בכל מה שאפשר, מכל הצדדים ומכל הכיוונים, וגם ממה

יוסף מרגיע את אחיו שהם לא עשו לו רע רק טוב, וזה מזכיר **משל נפלא**, שמלך ושריו עברו ליד קבוצה של נערים פוחזים, ואחד מהנערים **קילל את המלך**, והמלך ששמע את הקללה כעס נורא וביקש להורגו, **אבל השר הבכיר** שהבין את הצפוי, מיד **סטר לנער החצוף** 2 סטירות מצלצלו **וחמת המלך שככה**, המלך נרגע ובסופו של דבר הסתפק בסטירות ולא נתן הוראה להרוג את הנער המקלל, ולנראה מהצד זה נראה כאכזריות של השר אבל הסטירה של השר היה חסד עצום לאותו נער.

ולהבדיל אלף ואלפי הבדלות בין הטהור לטמא, זה מזכיר לי תקופות אפילות בעם ישראל, שבזמן השואה במחנות, לפעמים **הנאצי רצה לרצוח יהודי** על חריגה קטנה שעשה, או סתם כי בא לו להתעלל באכזריות ביהודי, ואז **הקאפו היהודי בא ומתנפל ובוטט ביהודי** ומגלגלו ארצה וממשיך לבעוט בו, והנאצי מחייך ומרוצה הנה נעשית מלאכתו על ידי יהודי, והוא מרוצה מהרעיון שיהודי מכה יהודי אחר באכזריות, **וככה השטן נרגע** וממשיך בדרכו.

והנה לרואים מן הצד זה נראה שהקאפו הוא יהודי אכזרי שהוא כאח של הנאצים וכשותף לפשע של הנאצים, **אבל** האמת היא שבמכות אלו הוא פשוט הציל את חיי היהודי המוכה, וכל בעיטה שנתן הקאפו זה היה מתוך רגש של רחמים, **כי לא כל**

וזהר לבנו - יגש

וכל כך למה??? כי אחר זמן כשהיה מנחם אבלים היה מוציא את השן ואומר להם תתנחמו, הנה זו השן של בני העשירי שקברתי, ושרדתי והמשכתי לחיות, אז גם אתם תתנחמו.

והדברים מבהילים, על מה חשב רבי יוחנן בלוויה הטרגית של בנו העשירי שנפטר בחייו, לא על כמה הוא רבי יוחנן מסכן ואומלל, אלא מחשבתו הייתה מחשבה של ענק שבענקים, איך אפשר לנצל את הטרגדיה האישית שלו ולהשתמש בה לעזור לנחם אחרים אפילו לפני שנוצר להם הצער. רב יוחנן התכוון לעזור בעתיד על כל צרה שלא תבוא, פשוט מדהים, ונאים הדברים למי שאמרם.

ככה מתנהגים גדולי ישראל, שליטה מלאה ברגשות למטרות קודש, גם אנחנו נלך בדרכם, ולמרות סערות רגשותינו, ויצרנו הבוער בקרבנו, נשתלט ונחליט עד כאן, "והתקדשתם והייתם קדושים" נעבוד על עצמנו ונזכה באמת ובתמים להגיע לדרגה זו של "והייתם קדושים" אמן.

וכמו שיוסף חשב רק על אחיו ולא על עצמו ולא על נקמות, גם אנחנו לעתיד לבוא כשיתבהרו הדברים, נזכה ונראה עד כמה בורא עולם במקום לנקום בנו על העבירות והחטאים שעשינו, הוא ניסה בכל מיני דרכים ומהלכים שאנחנו חווים כהיום בחיינו לעזור לנו להתבונן ולתקן את דרכנו, וכשנתבונן ברחמי בורא עולם הרבים אנחנו נבהל מעוצמת רוממותו וגדלותו של הקדוש ברוך הוא ומגודל רחמיו הרבים.

והורידו עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון שאלה

עכשיו שמולכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, ואם כועס עלי כעסו כעס עולם, ואם אוסרני איסורו איסור עולם, ואם ממיתני מיתתו מיתת עולם, ואיני יכול לפייסו בדברים, ולא לשחדו בממון!!

ולא עוד אלא שיש לפני שני דרכים אחת של גן עדן ואחת של גיהנם, ואיני יודע באיזו מולכים אותי!!! ולא אבכה?!

ופלא עצום הדבר!!! איך התהפכו היוצרות??? מביטחון עצמי בחייו על צדקותו השלימה שלכן דרש גשם ואכן בזכותו ירדו גשמים, פתאום לפני פטירתו הוא בוכה שלא יודע מה מצבו? לא יודע אם לגן עדן או לגיהנום? מה זה עלה בראשו פתאום שהוא ילך לגיהנום? איפה בטחונו העצום בצדקותו שהשתמש בה בחייו להוריד גשמים???

אלא נראה לחדש, וזה התחדש לי תוך כדי תפילת "על הניסים - בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול", שהתחלתי לבכות מצער על יוחנן, לא סתם יוחנן!!! יוחנן שקיבל 80 שנה אישור מבורא עולם שהוא **צדיק מאושר**, שהרי יוחנן כהן גדול נכנס לבית קודשי הקדשים ביום כיפור במשך 80 שנה ויצא שלם!!!

וזה בכלל לא פשוט כי בזמן בית שני כמעט כל שנה מתו כהנים גדולים ביום כיפור, וגם כבר היה זקן מעל בן 110 לפחות. ויוחנן גם זכה לשמוע בת קול בקודש הקודשים (בעת הקטרת הקטרת) סוטה ל"ג, והגמרא ראש השנה י"ח ב' מזכירה את יוחנן כ"כהן גדול לאל עליון", וכשרבן יוחנן בן זכאי מביא דוגמא לאדם גדול וצדיק הוא מזכיר את יוחנן כהן גדול (ידיים פ"ד מ"ו), וכן בברכת משה לשבט לוי: "ומשנאו מן יקומון" דברים לג' י"א כתוב בתרגום ירושלמי: ולא יהיה לשונאיו של יוחנן כהן גדול כוח לעמוד.

ובכל זאת ולמרות הכל, יוחנן כהן גדול בסוף נעשה צדוקי!!! לבכות מרה!!! איך נפלו גיבורים??? איך??? מה קרה לצדיק הגדול, יוחנן???

והנה כל משפחתו נלחמו, אפילו הבת שלו יהודית נלחמה והרגה את שר צבא יוון, והכל למען היהדות המסורה מדור דור!!! משפחה יהודית לתפארת!!! אז משפחה כזו, מיוחנן כהן גדול, ומה עם יוחנן עצמו??? "לבסוף נעשה צדוקי!!!!" ואני בוכה מרה!!! יוחנן!!! אוי יוחנן!!! למה???, ובמחשבות אלו נרדמתי בליל ראשון של חנוכה!!

וכאמור בבוקר יום שני של חנוכה, התחדש לי ברוך השם, שרבן יוחנן בן זכאי בא לתקן את הקלקול שעשה יוחנן כהן גדול בסוף

יוכל לפגוש בדחפיות ובמהירות שיא את אביו, במקום זה הוא מתעכב רק למען עזרה אמתית לאחיו, וכאמור הוא רצה שיתחרטו מעצמם על גודל טעותם, ועצם ההכרה בחטא זה חלק מהכפרה, **ולכן** ייתכן שמגודל התפעלותם מעוצמת מידותיו הנאצלות של יוסף הם פשוט מתו, כי פרחו נשמתם ככתוב במדרש.

וזה מזכיר לי מה ששמעתי מהמשגיח הגאון רבי ברוך פראנק שליט"א, על פי המסופר בגמרא ברכות ה' שלרבי יוחנן נפטרו ילדיו אחד אחרי השני, ובפטירה של בנו העשירי ראו אותו בלוויה רוכן ונוגע בגופת בנו הקטן, הם חשבו אולי יהיה נס ורבי יוחנן יעמיד את בנו הקטן לחיים, אבל לא!!! הוא סך הכל לקח שן אחת (לפי הסבר אחד) מבנו הקטן ושם בארנקו.

כתוב בספר העקידה שבורא עולם לא מעניש אדם אם במעגל של אותו אדם יש צדיק שלא מגיע לו צער מכך, ולפי זה מובנת טענת יהודה ליוסף, הרי אתה טוען שאתה ירא שמים, אם כן למה אתה מעניש את בנימין כשאביו הצדיק ימות מרוב צער בגלל זה?!

וכמו שהבית הלוי מסביר, שאם אתה יוסף תטען שבית דין של מטה מעניש חוטא בלי להתחשב במשפחה הקרובה, זה נכון באופן רגיל, כי בדרך כלל המשפחה אשמה בפשעו של קרובם שלא שמרו עליו כהוגן, אבל כאן אתה שלפת את בנימין מחיק אביו הצדיק ואתה קיבלת עליו אחריות במפורש, ככתוב "ותאמר אל עבדיך הורדהו אלי ואשימה עיני עליו", ולכן אחריות ההידרדרות היא רק עליך, וממילא בוודאי אין לך זכות לגרום צער לאביו הצדיק.

ואם תרצה להענישו כדן שמים, הרי בורא עולם לא מעניש אדם זה יגרום צער או נזק לקרוב או ידיד שלא מגיע לו להצטער, אז היות ואתה ירא שמים אתה חייב להחזירו ולקחת אותי במקומו לעבד.

ולפי זה מבאר הקדוש רבי אלחנן ווסרמן הי"ד את מאמר הגמרא בירושלמי תענית, י"ז א' שרבן יוחנן בן זכאי בשנות בצורת היה אומר לספר, יש לי צער שאני רוצה להסתפר, אבל אסור לי כי גזרו תענית כי לא ירדו גשמים, ומיד החלו הגשמים לרדת בכדי שרבן יוחנן לא יצטער חלילה.

וביאר האור אלחנן שרבן יוחנן טען שהיות והוא צדיק לא מגיע לו להצטער על חיסרון הגשמים, ולכן ה' הוריד גשם עבור כל העולם, בכדי שהצדיק רבן יוחנן לא יצטער!!!

ובראותי חידוש זה התעוררתי, שהנה לנו רבן יוחנן בוטח בצדקותו ודורש מבורא עולם גשם כי לא מגיע לו צער, אפילו שיש רשעים וגזרה על הדור בכל זאת בגלל צדקותו הוא דרש גשם!!

אבל פלא עצום שעל אותו רבן יוחנן בן זכאי מספרת הגמרא ברכות כ"ח ב' וז"ל: כשחלה רבי יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו, כיון שראה אותם התחיל לבכות!! אמרו לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק!! מפני מה אתה בוכה?!

אמר להם אילו לפני מלך בשר ודם היו מולכים אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, ואם כועס עלי אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני אין איסורו איסור עולם, ואם ממיתני אין מיתתו מיתת עולם, וגם אני יכול לפייסו בדברים ולשחדו בממון, ואף על פי כן הייתי בוכה!!!

וטהר לבנו - ויגש

זכך תיקון רבן יוחנן בן זכאי את הרושם שעשה יוחנן כהן גדול, וכאמור רבן יוחנן בן זכאי החשיב מאוד את יוחנן כהן גדול כאדם גדול וצדיק (ת"ס ד' ו) ולכן הוא דאג לתקן רושם חטאו. ואולי גם תיקון חטאו של יוחנן כהן גדול, ואין לי יד ושם בקבלה לכן נסתפק ברעיון שתיקון הרושם הרע של סוף חיי יוחנן.

חיי. **ולכן** רבן יוחנן בן זכאי בכוונה ודווקא בסוף ימיו פחד ובכה והתעורר בתשובה בכדי לחדד את הפחד שלא יקלקל סופו כיוחנן כהן גדול, **אלא** אדרבה יהרהר בתשובה ויפשפש במעשיו וישפיל עצמו בענווה מרובה, ולא יבטח בעצמו אלא יפחד מאוד מיום המיתה.

ונלמד מזה שאסור לנו לסמוך על עצמנו, וכפי שהגמרא אומרת ברכות כ"ט תנן: אל תאמין בעצמך עד יום מותך, שהרי יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה שמונים שנה, ולבסוף נעשה צדוקי. ולכן לא יאמר אדם הנה אני נקי מחטא וכל הרהור וראיית איסור תקופה ארוכה ממש ואפילו יותר משנה שלימה ולכן אין לי יותר חשש וסכנה, וזה ממש לא נכון, עלינו לזכור "לבסוף נעשה צדוקי". לכן אז אם ברצוננו לשמר את פך השמן הטהור בקדושה ובטהרה, עלינו לדעת שיש להיזהר מאוד, מלבסוף נעשה צדוקי!!! ולא אבטח בכוחי אלא אפחד מיצרי, ואשרי אדם מפחד תמיד.

"יעקב יעקב" - המשך

הרע שבא אליו בתחבולות שונות ומשונות כדי להפיל את האדם השלם, וכאמור הגמרא "אל תאמין בעצמך עד יום מותך".

ואולי לכן נכתב "במראות הלילה", כי עיקר הנפילות העלולים לבוא על ישראל שהוא יהודי מושלם השולט על יצרו, זה בעיקר בזמן שהוא לילה, שאין לו את האש, השלחת בקדושה למרות עבודתו התמימה, הוא מרגיש שאין בו את חמימות התפילה וההשתוקקות שהייתה לו בעבר, ואז הסכנה גדולה היא עד למאוד!!! **כי באין אש קודש אז נכנסת קרירות**, ואז היצר מנסה לחממו באש של עבירה רח"ל, כי כאשר אין "שבענו מטובך" ואין "ושמח נפשנו בישועתך" אז יש סכנה גדולה ל"וטהר לבנו לעבדך באמת".

לכן דווקא אז חייבים להתחכם כנגד היצר בכל התחבולות, ולנעול ביתר שאר וביתר עוז את כל הפתחים אפילו הקטנים ביותר **ליצה** הרע, ואז נוכל גם בחשכת הלילה לזכות ל"מראות הלילה", שהקב"ה יתן לנו קצת אש תבערת קודש למרות תקופת החושך כביכול.

המשך - משל ונמשל מתוך חלום

רגע לפני פטירתו הוא בכה שלא ידע לאן מוליכים אותו אם לנן עדן או חלילה לגיהנום.

והבנתי תיכף בבהירות, שבורא עולם מזהיר אותי וכל יהודי ויהודי, שלא לחשוב שאם שנה שנתיים או אפילו עשור או יותר הוא צדיק ושומר על עיניו כראוי, ושולט לגמרי על היצר הרע למרות שהיצר הוא חזק ועוצמתי כאריה טורף, בכל זאת אתה צדיק שלטת עליו בשלימות בלי נזק!!!

בכל זאת אסור להתלהב לפני סיום החיים, שכל עוד האריה לא סגור כראוי בכלוב הוא יכול להתפרע, ולכן אסור בשום פנים להסיח דעת רגע ממלחמת היצר שעלול בפתאום - ברגע של היסח הדעת שבא מתוך זחירות הדעת - להתנפל ולטרפנו חלילה, **אגב** קצת אחרי זה שמעתי שסיפור דומה לחלומי אירע ליו"ר זק"א ר' יהודה משי זהב בטלילו עם אריה.

קיצורם של דברים, אל תאמן בעצמך עד יום מותך!!! עלינו להמשיך להילחם עד הרגע האחרון, ואבא יקר שבשמים, אני כולי הודאה מעומק לבי לך, תודה שאתה ממחיש לי אפילו בחלומות את החיזוקים שאני זקוק להם ואתה מורה לי דרך בחיים דרך מסרים ברורים גם בחלום, ואין ספק שלהמחשה יש יתר תוקף ועוצמה תודה לך בוראי על זה ועל הכל, שאין רגע פנוי מעבודתך, אפילו בשינה אתה נותן עוז ותעצומות ברוך אלוקים.

לאיש חלפות שמלת ולבנימן נתן שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת - המשך

וקשה שלמרות הרמז עדיין יש קנאה?! **ובפרט** שאת הרמז הזה כבר רימז בפרשת מקץ שבנימין קיבל 5 ידות מנות בסעודה כמפורש **במדבר הגדול ועוד**, אז למה פעמים אותו רמז?! **ועוד יש לשאול** שיתן גם ללוי 8 חלפות לזכר 8 בגדי כהן גדול, **אלא** ברור שחזק מהרמז למבושי מלכות יש כאן עניין נוסף כדלהלן.

בורא עולם ברחמיו רצה לחדד לי עניין זה, שאסור לסמוך על עצמנו למרות שנים של התקדשות אמתית, אלא אל תאמין בעצמך עד יום מותך.

א. ראיתי הסבר נפלא של אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלנטר **זצ"ל** על הפסוק **"ויאמר אלוקים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב"** על פי הגמרא **ברכות י"ג** שאחרי שהקב"ה שינה את שם אברהם אבינו מאברם לאברהם נאסר באיסור עשה לקרוא לאברהם בשמו הישן אברם, אמנם מוסיפה הגמרא שכלפי יעקב למרות שבורא עולם אמר **"לא יקרא שמך יעקב כי אם ישראל"** בכל זאת אין עבירה לקרוא לישראל בשם יעקב, כי גם בורא עולם בפרשתנו חזר וקרא לישראל **"יעקב יעקב"**.

ומסביר רבי ישראל סלנטר, שבכוונה בורא עולם השתמש בשם יעקב יעקב למרות שקרא לו ישראל, כי השם ישראל מבטא שלימות **"כי שרית עם אלוקים ואדם ותוכל"**, ואילו השם יעקב מסמל עורמה **"ויעקבני זה פעמים"**, ובורא עולם בא ומרמז לנו שגם לאחר השלימות של האדם שהתגבר ושולט על יצרו עדיין חייב הוא להשתמש ב"יעקב" בדרכי הערמה ורמאות כנגד היצר

ב. חלום חלמתי בעקבות מאמר זה, שהמחיש לי את המושג **"אל תאמן בעצמך עד יום מותך"**, ולמרות שזה רק חלום, אבל הוא לא גרוע ממשל ונמשל וברוך ה' זה כבר חיזק רבבות יהודים באופן מוחשי, לכן אכתוב אותו גם כאן. חלמתי, שיש לי אריה פרטי בכלוב שהיה נמצא במשרד של מזכירות הישיבה, והגיע אדם שטען שהוא מבין באריות ויודע לשלוט על אריות והוציא את האריה מהכלוב, אני ברחתי מהחדר בפחד ואחזתי בחוזקה בידית הדלת השקופה מבחוץ.

ואכן אותו בן אדם שר שיר והסתכל לאריה בעיניים, וכך הוא הוביל את האריה דקות ארוכות בלי שהאריה יתקוף אותו, ובידו הייתה מצלמה שבה הוא הסריט את עצמו עם האריה תוך כדי הטיול, ואני בלחץ שכבר יחזיר את האריה לכלוב, אבל הוא התלהב מעצמו והוא התחיל לצעוק בואו תראו את ההסרטה המדהימה שהסרטתי.

ואני צעקתי עליו, וכי יצאת מדעתך!!! איך אתה בגלל התלהבותך המטופשת שאתה רוצה להראות את ההסרטה, אתה מסכים לסכן את עצמך ולהסיח את דעתך וריכוזך מהאריה?! הרי ברגע של היסח הדעת הוא מסוגל לקפוץ עליך ולקרוע את גופך!!! והתעוררתי!!!

ומיד הבנתי את פתרון החלום, וזה קשור למה שכתבתי על המסר שטרח רבן יוחנן בן זכאי להעביר בסוף חיי שאל תאמין בעצמך עד יום מותך, לכן גם אם במשך ימי חיי הוא היה בטוח שהוא צדיק ובזכות זה הוא הוריד גשם בשנות בצורת, בכל זאת

הגמרא מגילה טז תמחה, הייתכן שבדבר שהצטער בו יוסף, יכשל בו הוא עצמו?! שהרי הוא סבל מאפליה בין האחים, כאשר קיבל כתונת פסים, וקינאו בו אחיו לכן נמכר וכו', אז מדוע הוא עשה אפליה בין האחים ונתן לבנימין יותר מאחים?!

ומתוצאת הגמרא, אמר רבי בנימין בן יפת שיוסף רצה לרמז שיצא מבנימין מרדכי שיצא ב 5 מלבושי מלכות.

וטהר לבנו - יגש

שמוכיח על בורא עולם הם יסבירו בטענות מגוחכות רק לא להגיע למטרה שיש בורא לעולם.

ייתכן שיוסף רצה לחדד להם זאת שוב אחרי שהתגלה להם, שתזכרו שוב את ה 5 מנות שקיבל בנימין באופן לא מתוכנן, ועכשיו יותר מתמיד אתם קולטים עד כמה שזה היה מוזר להפליא, **שאיך ולמה** לא חשבתם ישר ונכון ששאתי ומשפחתי מפנקים את בנימין כי הוא קרוב משפחתי??

ולכן כשתראו את ה 5 החליפות על בנימין תזכרו ותחנכו את הדורות הבאים אחריכם, להתבונן היטב ולשים לב, ולא להיות אטומים מלחשוב נכון וישר, אפילו כשזה מוכיח שחיייתם בחיים שגויים ושטעיתם בטעות חמורה מאוד.

ולכן, די לנו לסמן מטרות כאסורות, אלא חייבים לקבל את האמת כמו שהיא על פי דעת גדולי הדור, גם אם יתברר שטעינו כל החיים, הגיע הזמן להשתנות ולשנות לטובה, כי עם האמת והיושר חייבים ללכת בכל הכוח ועד הסוף.

ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק

יעקב "אלוקי יעקב" כפי שמייחדים שמו של בורא עולם על אברהם ויצחק – "אלוקי אברהם אלוקי יצחק", ולמרות שיעקב חי, בכל זאת הקב"ה הבטיחו שיותר הוא כבר לא יחטא עד סוף חייו.

אבל כאמור זה היה גם בכדי לעודד את יעקב כשהיה בין הניסיון והייסורים של לבן ועשו לניסיונות והייסורים שהתייסר ממקרה דינה ויוסף, אבל עכשיו שכבר נסתיימו ניסיונותיו של יעקב, מחדש המדרש שכבר לא היה צורך להזכיר "אלוקי יעקב" בחייו של יעקב.

ויעל לקראת אביו וירא אליו

כמו כן יוסף רצה שאביו יראה אותו מושלם שלא חטא בין העמים לא כעבד ולא כמלך, ויותר מזה יוסף ידע שהוא צדיק ולכן ידע שכאשר אביו יראה אותו את יוסף הוא יעקב אבינו כביכול יראה את עצמו כמו במראה, ויוסף שמח לשמח את אביו שנשאר צדיק, וזו המתנה הכי גדולה שכן יכול לתת לאביו.

ומצד שני המתנה הכי גדולה שאבא יכול לתת לבן היא הידיעה שהוא תמיד היה חזק באמונה למרות הקשיים הגדולים, ולכן יעקב אמר ברגע הפגישה עם יוסף את קריאת שמע, להראות ליוסף אני נשארתי שלם באמונותי תמיד, גם כשסברתי שאני הולך לגיהנום בכל זאת קיבלתי עול מלכות שמים - אפילו נוטל את נפשך וממונך וכל מה שאתה שואף אליו, זוהי פגישה אמתית בין אב ובן גדולי ישראל, שכל אחד מראה את חוזקו באמונה בכל מצב.

ונתתם חמישית לפרעה

וכשם שבזכות הסכמת האבות לסבול בעולם הזה הקב"ה החשיב להם זאת כאילו התחילו לסבול, כך חוק שעשה יוסף במצרים שרק חמישית יקבל פרעה אכן קבע את זמן שעבוד עם ישראל במצרים.

וכל זה היה בזכות מה שיוסף שנשאר צדיק והומלך מתוך קדושתו ובכוח אמונתו בהשם, וגם כל רגע שהיה מלך במצרים היה בזה מסירות נפש להמשיך לשמור על הקדושה ובכך עשה קידוש השם כל רגע, לכן הייתה עוצמה לחוק זה שקבע גם לנצל זאת ולהקל על עם ישראל שכל ימי שעבודם היו רק חמישית מזמן הגזירה שזה 86 שנה בלבד.

ואפשר לחדד יותר, שהיות ויוסף הצדיק החשיב את כל תהליך סבלו כעבד כחלק מהטובה שהטיב עמו הבורא, וכפי שאמר לשבטים שלא עשו לו כל רע אלא רק הטיבו עמו, אם כן בכוח זה שהחשיב הכל לטוב גם את שנותיו הקשות ביותר, זה נתן לו את הכוח והזכות לקבוע כמה זמן בדיוק עם ישראל יסבלו מפרעה בשעבוד.

ללמדנו, שמי שמקבל עליו באמונה ובאהבה כל דבר לטובה גם מה שנראה כקשה וכצער וכאב!!! שידע לו שזכותו רבה עד למאוד והקב"ה אוהב יהודי שכזה ויש לו כוח עצום להשפיע לטובה בתפילה עליו ועל כלל ישראל, ואפילו לבטל או לצמצם גזירות רעות מעם ישראל ח"ו, ולכן נתחזק באמונה ונתחזק באמונה בהשגחתו האוהבת של בורא עולם עלינו בכל רגע, ונשתדל תמיד להיות בשמחה, ולעבוד את הבורא יתברך בהתלהבות באהבה ובשמחה מתוך הכרת הטוב עצומה, וכך בורא עולם ימציא לו עוד ועוד טובות וחסדים שימשיך להודות להלל ולשבח עד בלי די, אמן ואמן.

הנה במדרש תנחומא (הביאו רש"י) כתוב, שכאשר האחים הביאו את בנימין יוסף עשה סעודה מיוחדת ואכלו כולם ביחד, ואז יוסף נתן את המנה שלו לבנימין, ואז אסנת נתנה גם היא את המנה שלה לבנימין, וכך עשו גם מנשה ואפרים, **כך קיבל בנימין 5 מנות – ידות**, כאשר זה לא נראה כמתואם בין יוסף ואסנת וילדיו.

וזה מוזר להפליא איך האחים רואים שכל משפחת יוסף מפנקים אישית את בנימין, וכל המשפחה הנשיאותית של יוסף לא אוכלים רק שותים כפי שכתוב בפסוק, והם עדיין לא קולטים שזה יוסף, שמפנק את אחיו בנימין???

אלא כשמסמנים מטרה לא נכונה אז יפגעו בכל כיוון רק לא במטרה, ולכן המדענים שסימנו שאין אלוקים, אז כל פלא

כתוב במדרש רבה צ"ד ה' רבי ברכיה אמר אין הקב"ה מייחד שמו על בריה כשהוא חי, אלא על בעלי יסורים, לפיכך לא כתוב כאן "ויזבח זבחים לאלקי יעקב", אלא לאלקי אביו יצחק שכבר מת. **ולכאורה זה מדרש פליאה**, כי מה פתאום יעקב אבינו בעצמו יזכיר אלוקי יעקב?? וכי מה ההווה אמינא שיזכיר אלוקי יעקב?? כאילו מדבר על עצמו בגוף שלישי??

ואמנם לפי מה שהתחדש לי על הפסוק "ויקרא לו קל אלוקי ישראל", שכתוב ברש"י מהגמרא שהקב"ה שהוא אלוקי ישראל קרא ליעקב קל, וביארנו בתחילת פרשת וישב שהכוונה שהקב"ה חידש ליעקב שאפשר להזכיר בתפילה עוד בחייו של

כתב רש"י: יוסף נראה אל אביו, ופלא גדול מה כוונת רש"י בזה הרי ברור שאם יוסף נפגש עם אביו הוא ראה את אביו ואביו ראה אותו?? **וראיתי** שמרן הגרי"ז טוען שזה קשור גם לדברי יעקב אבינו שאמר "אלכה ואראנו בטרם אמות", וגם כאן יש מקום לשאול מה עניין הראיה של יעקב את יוסף??

ונראה לפרש כפי שכתבתי בתחילת הפרשה, שכשאמר יוסף אני יוסף, התכוון שהוא נשאר אותו צדיק כפי שהיה בבית אביו בבחרותו, שדמות פניו דמו לאביו כי היה מחובר מאוד לאביו יעקב, ואת זה יעקב אבינו רצה לראות שבנו יוסף עדיין נראה כמוהו דהיינו שנשאר צדיק, וכך יעקב אבינו מרגיש שלם שעשה את תפקידו בעולמו, שגידל 12 שבטים בקדושה וטהרה וזכרון.

דאיתי בספר נחלת אליהו, שכתב שבפרשת בא י"ב מ' כתוב ש"מושב בני ישראל בארץ מצרים 430 שנה", והרי מלידת יצחק עד יציאת מצרים עברו רק 400 שנה, אלא מספר זה נמדד מברית בין הבתרים שהיה 30 שנה לפני לידת יצחק. **והנה** למעשה רק 210 שנה עם ישראל היו במצרים, ורק 86 שנה מתוכם הם היו משועבדים לפרעה, ו 86 שנה מתוך 430 שנה יוצא בדיוק חמישית, וזה רימזו יוסף בחוק שקבע במצרים.

וקצת קשה וכי בכוח יוסף היה לשנות את זמן גלות עם ישראל?? וגם מה הקשר בין חוק שעשה עם עבדי פרעה שיתנו חומש ממה שיגדלו בשדות, לגלות עם ישראל?? **ובעצם** יש לתמוה למה נחשב "מושב" עם ישראל במצרים מיום שנגזר עליהם בברית בין הבתרים שהם יהיו בגלות מצרים, הרי הם לא ישבו במצרים רק 210 שנים??

אלא יתכן, שהיות ואברהם הסכים לגזירה זו בברית וגם יעקב אבינו הסכים לכך כשחילק את העולמות בינו לבין עשו הרשע, לכן בורא עולם החשיב את ההסכמה והקבלה של האבות כאילו הם כבר התחילו את הגלות מאז שנגזרה.

וזהר לבנו - יגש

וישם לחק עד היום הזה רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה - המשך

שיוסף רק ניצל חוק קיים של פרעה והדגיש אותו, והאריך את תוקפו "עד היום הזה", והגויים חשבו שהוא רק דואג לכבודם של כהני דתם התייפלה.

אבל יוסף הצדיק שהאמין שהוא בשליחות ה' לעזור לעם ישראל **הכין חוק זה כדי להציל את שבט לוי**, ששבט לוי יוכלו לחמוק מעבדות פרעה ולהיות בישיבה כל שנות גלות מצרים.

ואכן ככתוב **בזוהר** כל עם ישראל אילו ישבו ולמדו תורה בעמל גם הם היו ניצולים מעבדות פרעה, ואם כן מובן ולא פלא מדוע התורה טורחת לספר לנו את חוקי מצרים שקבע יוסף בשנות הרעב למצרים.

ויאמר אל פרעה מעט ורעים היו ימי שני חיי

שכם ואנשי שכם באו לתיקונם, כל שכן שדינה בת יעקב תזכה לתיקון מושלם עבורה, ואכן כתוב שנישאה לאיוב הצדיק, שיש לו ספר שלם בתנ"ך.

ואין לי עסק בקבלה כי בנגלה עדיין לא התחלתי לסיים היטב אפילו דבר אחד שלם, אבל אולי **כהמשך לדברי הרמ"ע פאנו** שכתבתי לעיל, ייתכן להוסיף שרחל בתו של כלבא שבוע נישאה לרבי עקיבא והחזירה אותו בתשובה וגידלה אותו לגדול הדור, היא ניצוץ של דינה בת יעקב, וכך הושלמה החבילה לתיקון שלם ומושלם.

ויתכן להוסיף עוד שהרי כתוב במדרש שהיות ויעקב לא נתן אפשרות לעשו להתחתן עם דינה לכן היא נחטפה על ידי שכם, והטענה נגד יעקב הייתה שאילו עשו היה לוקח את דינה אזי דינה הייתה מחזירה בתשובה את עשו, ואכן רחל השלימה את המעגל גם בנקודה זו, שתיקנה את רבי עקיבא שהיה שונא תלמידי חכמים עד כדי כך שאמר מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור, ורחל שהייתה בת טובים מיקירי ירושלים בתו של כלבא שבוע שיכלה להתחתן עם המצוין שבבחורי ירושלים, בחרה להתחתן דווקא עם עקיבא בן ה' 40 והחזירה אותו למוטב, ובנתה אותו לתלפיות לגדול הדור והדורות "רבי עקיבא".

והיות וגם עם דינה הדברים הסתדרו באופן מושלם, וכל מעשה דינה היה שווה בכדי שיצא מזה רבי עקיבא ותלמידיו וכאמור, אם כן מתאים שבורא עולם טען ליעקב אבינו מדוע התלוננת על קשייך ובכלל זה על צער מעשה דינה, שהרי דברים טובים ועצומים לטובה יצאו מכך!!!

מעט ורעים היו ימי שני חיי

שיותר על עם ישראל, והיות ולפני 22 שנה כאשר רצה לשבת בשלווה לאחר שסיים עם לבן ועשו ודינה, אמר לו הקב"ה לא די לצדיקים מה שמזומן להם בחיי העולם הבא שהם עוד מבקשים מנוחה ושלווה גם בעולם הזה? לכן קפץ עליו רוגזו של יוסף.

ויתכן שמזה פחד יעקב כאן שאם ירצה לנוח בטוב ובשלווה יקפוץ עליו רוגז הבא שהוא גלות מצרים, לכן יעקב כביכול חי עכשיו במרמור ובצער עד כדי שהצער ניכר על פניו **כמפורש במפרשים**, בתקווה שזה יוכיח שאינו מבקש לשבת בשלווה אלא השלים עם מר גורלו שרוב ימיו רעים, ואולי כך ידחה גלות מצרים ויעקב יספיק להוסיף עוד שנים של יראת שמים בעם ישראל.

קריאת שמע של יעקב בפגישתו עם יוסף

גרם לו לעצבות נוראה כמתואר בפסוקים, ועכשיו סוף סוף התמלא שמחה וביכולתו להגיד קריאת שמע בשמחה ובהתלהבות מתוך שמחת הלב, ולכן בערה בו קיום המצווה מיידית.

אבל טמון כאן עוד יותר, שהרי כאשר חשב שיוסף מת אם כן יעקב היה בטוח שהוא הפסיד גם חייו כאן בעולם הזה וגם את חיי הנצח, כפי שאמר "ארז אל בני חיים שאולה", ומלבד העצבות שזה גרם ליעקב אבינו זה גם גרם לו כביכול קושי

הנה החוק הנוסף שיוסף קבע במצרים עוד לפני בא האחים "כי חק לכהנים מאת פרעה, וישם לחק עד היום הזה רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה", ויוסף בעצם המשיך לעתיד את חוק פרעה שכהני הדת לא יהיו עבדים לפרעה, ולא רק, אלא מכוח החוק הם גם יקבלו אוכל חינם.

ובעצם כאן קבע יוסף את הכוח שהיה לשבט לוי לחמוק מעבדות פרעה בטענה שהם כהני דת וזכותם לחיות במצרים בלי להשתעבד בעבדות לפרעה.

והנה מי שראה את חוק מצרים, מה שיוסף בשנות הרעב חידד וקבע אותו להמשך הדורות, **לא הבין איך יתכן שיוסף עוזר לכהני דת של עבודה זרה, אבל** מי שראה את כל התמונה הבין

כתוב במדרש שלפי שיעקב אבינו דיבר כך נענש שנפחתו חייו על כל אות שמופיע בפסוק זה, כי טען לו הקב"ה הרי הצלתי אותך מידי לבן ומידי עשו והחזרתי לך את דינה ואת יוסף, והיות ובסוף הכל יצא לטובה אם כן מדוע התלוננת שרעים היו ימי חיידך.

ולכאורה לא מובן, מילא כל הדברים שהזכיר הקב"ה אכן הסתיימו לטובה, אבל בקשר לדינה נכון שהיא לא רצתה לחזור מרוב בושה וכלימה עד כדי כך שהעדיפה להישאר בבית שכם שפגמה, ובסופו של דבר השבטים הוציאו אותה בכוח, ושמעון הבטיח לה שישא אותה לאשה, אבל אחרי הכל היא חזרה פצועה ופגומה, ואינו דומה כלל לשאר הקשיים שהיו ליעקב אבינו שיצא בשלום בלי שום פגע בסופו של דבר.

אלא זה מוכיח **סוד עצום** שכתבתי **בפרשת כי תשא** בשם המקובל **הרמ"ע מפאנו ובילקוט ראובני** שרבי עקיבא היה ניצוץ מנשמת זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון שהוכה על דבר המדיינית, והוא ניצוץ של נשמת שכם בן חמור, וכן ה' 24 אלף אנשי שכם התגלגלו 24 אלף משבט שמעון והם התגלגלו 24 אלף תלמידי רבי עקיבא. **ולפי** זה מובן מדוע רבי עקיבא השתוקק כל ימיו למות על קידוש השם, כי זה היה שכרו שהשלים תיקונו שסוף סוף מת בקידוש ה' מתוך מצווה ודבקות בבורא עולם.

וזה גם ממתק סיבת התעכבות יעקב בשכם שנה וחצי, בזמן שהיה עליו חובה למהר לבוא לבקר את אביו ואת אמו קודם פטירתה, כי מחמת עיכוב זה יצא מזה רבי עקיבא. **ובעצם** אם

קצת תמוה מדוע אכן התלונן יעקב, הרי הוא עצמו לאחר 22 שנים קשות עם לבן הרמאי שהתאמץ במסירות נפש לעבוד בכל מצב ללבן כפי שתואר יעקב ללבן כשצעק עליו, **ומצד** שני התאמץ הרבה יותר לשמור על תרי"ג שמצוות כפי שטען לעשו לפני שנפגש איתו, ובכל זאת יעקב אבינו באותו זמן טען לבורא עולם "קטונתי מכל החסדים", דהיינו שלמרות כל ה' 22 שנות סבל אצל לבן עדיין יעקב אבינו טוען שקיבל חסדים מעל ומעבר למה שמגיע לו, ומדוע עכשיו מול פרעה יעקב אבינו מתלונן על סבלו??

ונראה לתרץ שיעקב אבינו פחד מגלות מצרים העתידה להתעצם לאחר מותו, ולכן רצה להאריך את חייו שישפיע כמה

על סיבת הדבר שיעקב אבינו ברגע פגישתו עם יוסף לאחר 22 שנה של בכי ויגון קרא קריאת שמע נכתבו הסברים רבים, כי בעצם לא מובן אם אכן הגיע הזמן מדוע יוסף לא קרא יחד עם אביו, וגם אם יוסף קרא לאחר מכן ולא בתחילת הזמן מדוע אם כן בער ליעקב להקפיד לקרוא בתחילת הזמן כאשר מולו פגישה חשובה ומרגשת עם יוסף שכל כך ציפה לו??

ונראה לתרץ שהנה עד עכשיו שחשב שיוסף נפטר ממילא לא מילא את תפקידו בעולם, כי היה עליו להקים 12 שבטים וזה

וזהר לבנו - יגש

ש"ת, חלק ה' סימן נ"ה): "כי עליך הורגנו כל היום – וכי אפשר ליהרג בכל יום? אלא, שבכל יום שאנו קוראים בקריאת שמע 'ובכל נפשך' ומסכימים על כך, הרי הוא כאילו הורגנו באותה שעה עליו יתברך, כי כל המסכים על זה כאילו עשאו".

דוגמת דברי החינוך מצווה ער והכהן הגדול הנבדל להיות קדש קדשים, למרות היותו בעל גוף, בכל זאת נפשו תשכון תמיד בתוך המשרתים העליונים, על כן לא התירה לו התורה להיטמאות לקרובים לעולם, ואפילו לקרובים ממדרגה א', ולמרות שלכהנים הדיוטים התורה התירה להיטמאות למשפחה קרובה ביותר, כי חס ה' עליהם שישפכו נפשם בבית המת כי יחס לבבם על קרוביהם, מה שאינו כן בכהן גדול, כי מרוב דבקות נפשו למעלה יתפשט לגמרי מטבע בני איש, וישכיח מלבו כל עסק העולם הזה הנפסד, ועל פטירת הקרוב לא תבכה נפשו, כי כבר נפרד ממנו כבר שנים בעוד עודנו בחיים".

ללמדנו שאין לנו מושג בעוצמת קדושת הצדיקים, וכל שכן בקדושת אבות האומה, שכל כולם היה דביקות בבוא עולם, נכון היה להם גוף אבל הם היו בבחינת התפשטות הגשמיות שגופם בעולמנו אבל ראשם למעלה בשמים דבוקים בדבר האמיתי, ולא מחשבתנו מחשבתם, ולא ראייתנו ראייתם, ולא חשקינו חשקם, כי הם כמלאכים ממש, ואנחנו כחמורים ופחות מכך, שהרי הדורות של התנאים אמרו על עצמם שהם כחמורים לעומת הדורות שקדמו להם, כל שכן אנחנו!!

***"אני יוסף" - שלבי התגלות יוסף ומשמעותם

אז יוסף בוכה בקולות וברקים שיתפלאו מה הקשר שסגן נשיא מצרים איש עוצמתי בוכה בהיסטריה שאפילו נשמעת בבית פרעה, ואז אולי הם יקלטו שהוא בוכה כי הוא יוסף ובוכה על צער אביו שמתגעגע אליו שנים כה רבות, והפצע עיין פתוח!!! ואולי דרך הבכי העוצמתי האחים יבינו שזה יוסף האבוד!!!!

אבל גם זה לא עזר, האחים לא קלטו גם בסערת הרגשות שנגלה להם מול עיניהם, לא קלטו גם בסימן כה מובהק!!!! ועל זה נאמר בגמרא: **אוי לנו מיום הדין** אוי לנו מיום התוכחה, אם אחי יוסף לא עמדו בתוכחת יוסף, שלא יכלו לענות לו, מרוב הבושה לא רק הבושה שמכרו אותו אלא הבושה שעד הרגע האחרון לא קלטו וחזרו בהם ולא הודו שיוסף נהיה מלך והם טעו!!!

כל שכן שלא נוכל לעמוד מול טענות בורא עולם שכל חיינו נותן לנו איתותים לחזור בתשובה, ואנחנו טיפשים ממשכים בדרך רעה ולא חוזרים בתשובה!!!! אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה!!!!

יוסף בכה על כתפי אחיו על גלות עשרת השבטים

שיתכן וגלות עשרת השבטים הוא העונש הנוסף על סיכון עולמו הרוחני של יוסף, ואכן מרומז בזהר כן, ח"א דף רס וז"ל "ויבד עליהם" על עשרת השבטים שהלכו לגלות והתפרזו בין האומות, ומבאר הזוהר שיוסף בכה על גלות עשרת השבטים משום שנצנצה בו רוח הקודש, וכמו כן מבאר החתם סופר ש"ויגש אליו יהודה" להורות שעשרת השבטים יהיו בפני עצמן בגלות עשרת השבטים ויהודה ובנימין יהיו בפני עצמן, ואולי זה הכוונה דיבר עמו קשות, ובסופו של דבר דרך משיח בן יוסף תבוא הגאולה.

ואכן הפטרת הפרשה מדברת על חלוקת השבטים ממלכת ישראל שהתחילה מירבעם מזרע יוסף מול ממלכת שני השבטים יהודה ובנימין שבגאולה יתחברו חזרה לעץ אחד, עכ"פ משמע שגלות עשרת השבטים קשור למכירת יוסף.

ואולי בגלל 10 טיפות של עשרת השבטים שנאבד מיוסף בעת הניסיון לכן נגזר על זרעו להיות כביכול בעשרת השבטים האובדים, ודווקא מזרעו של יוסף - ירבעם בן נבט מזרע יוסף הוא זה שיוביל את עשרת השבטים לקלוקל רוחני ולגלות, מידה כנגד מידה מה שהשבטים גרמו ליוסף לסכנה הרוחנית ולאביבד יי שבטים באביבד יי טיפות כך מזרעו יהיה שיאבד את עשרת השבטים ברוחניות, ואולי שבסופו של דבר משיח בן יוסף יוביל את עשרת השבטים לקראת הגאולה.

וברוך ה' זכיתי לכוון לדברי הזוהר ח"ג דף רע"ו ב, תצא כא' שמשח בן אפרים הוא גלגול של ירבעם, שיש קטרוגים עליו שימות (מחמת שחטא והחטיא את הרבים). ולכן בנימין לא גלה ולא נאבד כי לא היה לו חלק במכירה לא באונס ולא ברצון, וגם יהודה לא גלה ואבד כי יעקב העיד בו "מטרף בני עליית", ולמרות שנהרג צדיק מעשרה הרוגי מלכות כנגדו בכל זאת שם נהרג בנין המכירה, אבל גלות עשרת השבטים היה כי חפצו להורגו ויהודה לא חפץ בכך, ואילו שבטו של יוסף גם גלה בין עשרת השבטים, כי כאמור הוא גרם למכירה ולהריגה כני"ל.

בכוונת קריאת שמע, שהרי אומרים "ואהבת את ה' אלוךך בכל נפשך" - אפילו נוטל את נפשך!!

ואצל יעקב אבינו במשך 22 שנה כביכול כבר לא היה שייך שיכון לאהוב את ה' אפילו הוא נוטל את נפשך שהרי הוא כבר כאילו ניטל ממנו נשמתו לנצח!! ורק עכשיו שנודע ליעקב אבינו שיוסף חי, אם כן חזר יעקב אבינו כביכול לחיות. וכפי שאמר יעקב "המותה הפעם אחרי ראותי את פניך", שעד עכשיו כאילו הייתי מת לנצח, ומעכשיו שראיתי פניך חזרתי לארץ החיים בזה ובבא, ולכן שייך בי את המושג למסור את הנפש ולמות עבור כבוד ה' כציווי "ובכל נפשך" אפילו ה' נוטל את נפשך.

ולכן יעקב מיד אמר קריאת שמע, בכדי לקיימה בשלימות מה שהרגיש שהיה חסר לו משך 22 שנה, כי צדיק כל חייו זה דבקות בה' ובשלמות המצוות מעל כל רגש אנושי. וכמו שכתב הרשב"א

בס"ד בקריאת התורה התחדש לי, לא כפי שחשבתי בשנים עברו, שיוסף אמר אני יוסף ואמר זאת תוך כדי בכיות גדולות עד ששמע זאת פרעה!! ממש לא כך!!! אלא כתוב שיוסף לא יכל להתאפק, ושלב אחרי זה אמר "הוציאו כל איש מעליו", ושלב אחרי זה יוסף בכה בכי חזק ועוצמתי עד שנשמע קול בכיו אפילו בבית פרעה!!!! ורק אחרי זה אמר להם יוסף "אני יוסף".

וההסבר כפי שהארכתי בפרשת ויחי, שיוסף רצה עד הרגע האחרון שהאחים יגיעו לבד למסקנא שהם טעו שחשבו שיוסף הוא חולם חלומות ובחיים לא יהיה מלך, ולכן עד הרגע האחרון הוא נתן להם סימנים בכדי שיגלו בעצמם שהוא יוסף וזה לא עזר הם לא הכירו בטעותם!!! ויוסף לא יכל להתאפק איך הם לא קולטים שהוא האח האבוד שאבא כל כל בוכה עליו

כל שכן שלא נוכל לעמוד מול טענות בורא עולם שכל חיינו נותן לנו איתותים לחזור בתשובה, ואנחנו טיפשים ממשכים בדרך רעה ולא חוזרים בתשובה!!!! אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה!!!!

בפרשת מקץ הארכת בניי עשרה הרוגי מלכות וכנגד נענשו, ושם התבאר שרבי ישמעאל כהן גדול נהרג כגלגול נשמת יוסף תחת יוסף, והבאנו 2 סיבות מדוע נענש יוסף על המכירה למרות שהוא בעצמו נמכר לעבד, א. מהילקוט ראובני שהביא מספר חסד לאברהם עין משפט נהר כה' שיוסף בגלל שגרם לאחיו שישנאו אותו ושימכרו אותו לעבד, ב. בגלל שנאבד ממנו יי טיפות - שבטים בניסיון עם אשת פוטיפר.

אומנם התחדש הסבר נפלא, שראיתי ילקוט חדש עשרה הרוגי מלכות בשם גלטאני דף ו' שמקשה הרי יוסף מחל לאחיו השבטים על המכירה, אם כן מדוע נענשו על כך?? ולכן כתב שיש כאן עיוות הדין כביכול, בגלל קטרוג גדול שבכל זאת נענשו על זה,

אומנם באות ו' כתב שבגלל יי טיפות שאיבד יוסף בעת הניסיון עם אשת פוטיפר שהם כנגד השבטים שכמעט נכשל לגמרי רח"ל עד שנעץ ציפורניו כמבואר בגמרא סוטה לו, אם כן מובן השבטים צריכים תיקון ולא מועיל מחילת יוסף שהרי כאן צריכים כפרה מהקב"ה על שהכשילו צדיק יסוד עולם כשמכרוהו לעבד ולסכנה רוחנית, אבל גם ליוסף צריך תיקון כי יצאו ממנו יי טיפות וכמעט נמחה שמו מבין השבטים וכמעט נקרא רועה זונות כפי שהוכיחו אביו שהתגלה לו בדיוקנו.

ולפי זה אפשר עוד לומר שעל שרצו להרוג את יוסף ולחליפין על שזלזלו בו במקום להורגו שמכרוהו בעבור נעליים, שזה מבטא לא מכירה לעבד במקום מיתה גרידא, אלא זילות בחיי יוסף ושוויו למרות ההחלטה על מכירתו, וכי איזה עילבון היה ליוסף שנמכר בעבור נעליים, וכי שווי רק נעליים ותו לא?? הרי זה עלבון ברבים שנחשב כשפיכות דמים, לכן נהרגו עשרה הרוגי מלכות.

אומנם על שסיכנו את צדקות יוסף שבגלל המכירה יכול היה יוסף לצאת לתרבות רעה, ואכן נאבדו ממנו יי טיפות שהיו אמורים להיות חלק מ12 שבטים שיצאו מיוסף, על זה יתכן ולקו בעונש נוסף כמידה כנגד מידה.

וזהר לבנו - יגש

לדרישה זו, ואולי יש להוכיח כדבריו מכך שראובן לא סירפ לאביו שיוסף חי, אלא שקיבל עליו להיות בהסכמת האחים אפילו שהיה נגד רצונו, עוד כתב שגם יוסף נשבע לא לספר כי העדיף שימכרוהו אותו כעבד ושלא יהרגוהו, ואולי אם ראובן לא נשבע היו לא הייתה מתקיימת המכירה אלא היו רודפים מיד להשיג את השיירה שקנתה את יוסף ויל"ע.

והנה ראובן דרש שלא יהרגו את יוסף בידיים אלא שיזרקו אותו לבור שיש בו נחשים ועקרבים ולפי **האור החיים הקדוש** הוא טען להם שרק אם יוסף זכאי וראוי לנס ניצל ויחיה, אבל אם אינו ראוי לנס ימות מהנחשים והעקרבים, ו**בזהר ח"א קפ"ה** מקשה שאיך כתוב שראובן **הציל את יוסף הרי השליכו אותו בבור** שיש בו נחשים ועקרבים? **ותירץ** שצדיק או בעל זכות אבות יכול להינצל בנס מסכנה - בבור, אומנם **כשנמסר ביד שונאיו - האחים, סיכוי רחוק מאוד שינצל בנס**, עוד הוסיף שראובן אמר **מוטב שימות בבור ולפחות יהיה גופו שלם**, אבל אם יהרג ע"י האחים לא יהיה גוף שלם להביא לאביו, ודייק זאת מהפסוק למען **הציל אותו מידם** ולא כתוב **למען הצילו** שמשמע הצלה מושלמת.

ולכן יש קצת מקום להבין מדוע ראובן למרות רצונו הטוב בכל נחשב כשותף עמהם בכל מעשה המכירה, ואולי זה גם גרם לעונשם של שבת ראובן שכאשר חטאו בעבודה זרה גלו גם הם יחד עם עשרת השבטים, כי הם **נמדדו ונבחנו לפי מעשיהם** בדיוק כפי שראובן אמר לאחים למדוד את יוסף בבור לפי מעשיו, שאם רשע הוא לא ניצל מהנחשים והעקרבים, (אומנם **האור החיים** ועוד רבים מה**מפרשים** כתבו שראובן היה בטוח מתחילה שיוסף צדיק ולא ימות בבור).

ועדיין צריך עיון, כי מעדיף אני להישאר בצריך עיון ובקושיה מדוע נענש שבת ראובן שגלו יחד עם עשרת השבטים מאשר ללמד עליו חובה ח"ו, אלא אדרבא רצוני ללמד זכות עד כמה שאפשר, בפרט שמדובר באחד השבטים שאין לי אחיזה כלשהיא והשגה כלל וכלל בגדלותו שמעל השגה של אדם בן דורנו כלל וכלל).

ללמדנו עד כמה עלינו להיזהר בעצמנו לא לגרום ליהודי ליפול חלילה ביראת שמים, כי **תסבול מזה דורי דורות, והקב"ה יעזרנו שנזכה בקרוב לאיחוד כל שבטי ישראל בביאת גואל צדק, וגם לפני זה, כי המחלוקת בין קהילות הקודש שוברת לב כל לב יהודי וה' יברך את עמו בשלום אמן.**

אני יוסף - ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו

הגלות הארוכה גלות אדום, וכפי שנרחיב בעניין, (ואולי יעקב לאחר פגישתו עם עשו ביקש לישוב בשלוה כי סבר א. עשו זה אדום שזה עיקר הגלות האחרונה וגם נכון שהפגישה עם עשו הייתה קצרה, אבל יתכן והפחד מעשו היה שנים ארוכות גם בזמן שהיה אצל לבן ויל"ע).

כי הנה עיקר הניסיון של יעקב אצל יוסף היה ניסיון קשה מנשוא, כי כתב **רש"י** ל"ז ל"ה **"אבל שאולה"** שליעקב אבינו היה סימן וידיעה שאם לא ימות אחד מבניו בחייו, אזי הוא לא יראה פני גיהינום, ומתוך זה אתה למד שאם כן ימות אחד מבניו בחייו הריהו רואה פני גיהינום.

והנה כל עשרת בניו השבטים הקדושים העידו בפניו שיוסף בנו מת, וממילא התוצאה היא שהוא הולך לגיהינום!!!

ויעקב הצדיק מתייסר בכאב עצום, איך יתכן הדבר? ולמה?? הרי הוא חי בחשבון נפש דקדקני, וכפי שהעיד על עצמו שעם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, ויעקב יכול היה לצעוק בקול גדול **מה פשעי?? מה חטאי??** לא פלא שאבא שלו יצחק שידע את הכל בכה עליו, כי הם ייסורים עזים שאין כדוגמתם, לסבול ולהיענש בלי לדעת למה?? לקבל ציון נכשל כאשר אתה התכוננת כראוי וכל החומר שגור בפיך ואתה בטוח שכתבת הכל באופן מושלם ולמרות זאת במקום לקבל 100 אתה מקבל נכשל!!!! זה מתסכל ומקומם ומיאיאש!!!

וכפי שכתוב **במדרש** ובה **צד"ג** **"ויאמר ישראל רב"ר רב** כחו של יוסף בני שכמה צרות הגיעוהו ועדיין הוא עומד בצדקו הרבה ממני, שחטאתי שאמרתי נסתרה דרכי מה' (ישעיה מ) **"למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלקי משפטי יעבור"**.

ואומנם זרעו של יהודה ניצול מאבדון רוחני זה, למרות שהוא הציע שימכרו את יוסף לעבד במקום הריגת יוסף, בכל זאת אולי היות ויהודה עצמו התבזה וירד מגדלותו, ונתנסה בניסיון של ביזיונות עצומים במעשה תמר ועמד בגבורה עצומה והודה ברבים על מעשיו אשר בושה עצומה עבורו, לכן זכה לכפר על זרעו אחריו והראיה שדווקא ממעשה זה יצא משיח בן דוד.

ולא זו בלבד, אלא היות ויהודה עצמו ערב על חיי בנימין וקיבל על עצמו להיות עבד ליוסף תחת בנימין, וגם מחמת ערבות זו התגלגל עצמותיו בארוננו ולא נכנס לשיבה של מעלה עד סוף ימי משה רבינו, ובלי ספק ליהודה שהיה ראש ישיבה היו מאות שנים אלו יסורים עצומים ברוחניות בהתנדבותו של יהודה כשקיבל מעצמו אחריות עצומה על בנימין, כל זה פעל שאכן זרעו של יהודה לא יפלו ויאבדו עם עשרת השבטים באבדון רוחני שהגלם מלך אשור.

וזה מבאר גם מדוע משה רבינו לא הקדים להתפלל על יהודה אלא רק בסוף חייו של משה, כי אז הרגיש עת רצון שתם ונשלם תיקונו של יהודה על זרעו שלא יאבד עם עשרת השבטים.

(ואילו ראובן שבטו גלה למרות שלא היה כשאר האחים בעניין המכירה, בכל זאת כתב **המשכיל לדוד** שראובן לא התנקה ממכירת יוסף, כי גם ראובן שנה את יוסף כשאר אחיו, ורק פחד שיתלה הסירחון בו שהוא בכור השבטים לכן טרח להצילו, והביא ראיה לכך שהרי יעקב אבינו ניקה רק את יהודה שאמר עליו **"מטורף בני עליתי"**, וגם מצאנו **בזהר חדש איכה יג'** שרבי אליעזר היה גלגול של ראובן שהיות וראובן ציווה להשליך את יוסף לבור, על כן השליכו את רבי אליעזר לבור אך העלו אותו לאחר מכן ולא הרגו אותו.

ולכאורה אולי אפשר לבאר חטאו של ראובן ע"פ **רבי יוסף בכור שור**: שכתב שגם ראובן **כשראה שלא הקשיבו לו לרחם ולוותר ליוסף השתתף עמו במפורש** כי לא אמר **לא תכוהו נפש** אלא אמר **"לא נכנו נפש"**, וגם כתב שהאחים דרשו מהתחלה **שכולם ביחד יהיו בהחלטה שתתקבל** ולא מצאנו שראובן התנגד

אולי יתכן לפרש על פי דרך הרמז, את כל עניין עונשו ורוגזו של יוסף, על פי המדרש **תנחומא** **שהארכתי בו בפרשת תולדות ובפרשת וישלח**, שבחלום יעקב עם הסולם, הקב"ה ביקש מיעקב להעלות בסולם, הבטיח ליעקב שלא ירד, בכל זאת יעקב אבינו סירב לעלות בסולם - כי לא האמין להבטחת ה' שעם ישראל לא ירדו, ולכן נענש שעם ישראל יהיו בגלות.

וביארנו שיתכן שיעקב אבינו בוודאי האמין שאם ה' הבטיח שאם יעלה הוא לא ירד מהסולם, זה מובטח ולא יתבטל כי הבטחת ה' לטובה אינה מתבטלת, אבל **יעקב אבינו חשש שרק הצדיקים לא ירדו, אבל הרשעים כן ירדו ויכלו ככל העמים שירדו וכלו מן העולם**,

ויעקב אבינו **דאג לרשעי עם ישראל שגם הם יזכו לחיי העולם הבא ולגאולה השלימה**, לכן רצה שיתגלגל שהקב"ה יעניש את כלל עם ישראל כולל הצדיקים כל זמן הגלות, כך עם ישראל לא יכלה מן העולם, אלא יזכו לחיי העולם הבא, בכך **שהגלות תנקה אותם במקום אש הגיהינום**, וכמפורש **בנביא ישעיה פרק מח' פסוק י'** **"הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עוני"** - ומסביר **רש"י** שהקב"ה מנקה אותנו בגלות ובעוני במקום לנקות אותנו באש הגיהינום כך נזכה לקבל את הגאולה בניקיון מהעבירות.

ויתכן שיעקב אבינו סבל מגזירות **"עלי"** שזה ראשי תיבות **עשו לבן יוסף**, שזה **כנגד 3 גלויות** שהיו לעם ישראל, ויתכן שגזירת לבן היה **כנגד גלות מצרים** ששם **שבת לוי** התמידו בתורה ובקדושה, וזה היה בכוח קדושת יעקב אבינו שהעיד **עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי**, ואכן גלות זו ארוכה הייתה, ואילו הגזירה להתייצב לזמן קצר מול עשו יתכן שזה שימש **כנגד גלות בבל** שהייתה 70 שנה בלבד, ואילו גזירת **יוסף הייתה כנגד**

וזהר לבנו - יגש

ולפעמים להיפך מרצון ה'. ועד כדי כך, יהיה מצבם של יראי ה' קשה, ממש קודם ביאת המשיח, שלא רק שלא מכבדים את הצדיקים ואת יראי ה' שמוסרים נפשם למען כלל ישראל, ומגינים על עם ישראל בכוח תורתם ותפילתם, ומתוך עניות ומיעוט הגשמיות, אלא מלעגים ומבזים את יראי ה' ומחזיקים אותם כמשוגעים ומדביקים להם כינויים רעים ומבזים.

ממש כפי שכתוב בספר ישעיהו פרק נ"ט' טו' "ותהי האמת נעדרת, וסר מרע משתולל", והכוונה היא ככתוב ברש"י ובמצודת דוד בהרחבה, שאיש צדיק שסר מרע יחשב למשתולל – דהיינו: מוחזק שוטה על הבריות, ועל זה מסיים הפסוק, "וירא ה' וירע בעיניו כי אין משפט".

והמשך הפסוקים זה בשורת הגאולה, שבשיא הצער והמצוקה, פתאום יהיה גאולה, שמתוך המצב הירוד ברוחניות ה' ברחמינו גואל את עם ישראל, "וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע, ותושע לו זרעו וצדקתו היא סמכתהו: וילבש צדקה כשרין וכובע ישועה בראשו וילבש בגדי נקם תלבשת ויעט כמעיל קנאה: כעל גמולות כעל ישלם חמה לצרו גמול לאיביו לאיים גמול ישלם: ובה לציון גואל ולשבי פשע ביעקב".

והגאולה הפתאומית תהיה כמו שיוסף הפתיע את אחיו בשיא כאבם ולחצם, ואמר "אני יוסף", ולא יכלו אחיו לענות מפניו, כי היו בשוק ובתדהמה, איך פתאום הכל הסתדר, ובנימין לא יהיה עבד, וכל המשפחה מתאחדת, וכך גם יהיה אחדות המשפחה בעת הגאולה כשיהיה תחיית המתים.

וכמו כן כתוב במדרש רבה צ"ג יב', על הפסוק "ויתן את קולו בבכי" כשם שלא פייס יוסף את אחיו אלא בבכיה – בכי של שמחה, כך הקב"ה אינו גואל את ישראל אלא מתוך בכיה של שמחה, שנאמר (ירמיה לא) "בבכי יבואו ובתחנונים אובילים".

למדנו ששיא השפלות של עם ישראל זה כאשר רואים בן עליה שמתאמץ להתעלות בתורה ובתפילה וביראת שמים טהורה, מתוך מיעוט תענוגי העולם הזה, במקום לעודדו ולשמוח בו, תחת זאת אולי מתוך קנאה ואי רצון להתאמץ כמוהו לכן מכנים אותו בכינויי גנאי וזלזול כמו "צו"ל" – צדיק ורע לו, ו"חניוק" וכו', והקב"ה מאוד מאוד כועס על זה, כפי שכתוב על כך "וירא ה' וירע בעיניו", ואדרבא הקנאה שיש לו בו תהיה קנאת סופרים תרבה חוכמה, שהקנאה תגרום לך שגם אתה תתאמץ ותתגבר על יצרך ותהיה צדיק כמוהו, ולפחות תעודד אותו ותתמוך בו ואולי ינקף לזכותך הזכות שהנך תומך בצדיק.

ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע – זה לעומת זה, רגישות לקדושה, וההיפך

משום קדושת הארון, באו ושאלו את רבי חנינא האם יש עניין להחמיר בזה? אמר להם אל תשנו ממנהג אבותיכם:

לעומת זאת כתוב בספר ישעיהו פרק מד' בלעג על עובדי זרה מפסוק יד' שנוטעים עץ ארז ליצירת ע"ז, בחציו השתמש לצלות בשר וישבע או להתחמם בו, ובחצי השני לאל עשה לפסלו ויאמר הצילני כי אלי אתה: לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מהשכיל.

ואכן לעם ישראל יש מנהגים קדושים לכבד ולייקר כל דבר אפי' חפץ שקשור לדבר שבקדושה, וכמה שיותר נגלה רגישות וכבוד לקדושה כך נזכה להתקדש יותר ויותר בס"ד אמן.

וירא את העגלות ותחי רוח יעקב אביהם

אומנם מתוך שהגמ' לא הביאה ראייה מהעגלות ששלח יוסף, שהנה למרות שיוסף שכח את כל תלמודו בכל זאת זכר את הנושא שנפרד מאביו, ומתוך כך לא שכח את אביו, סימן שאין מכאן ראייה למאמר זה של הגמרא, כי כאן יעקב ויוסף לא נפרדו מתוך דבר הלכה, אלא לאחר הלימוד הרגיל בחברותא של יעקב ויוסף פתאום ניתק יוסף מאביו, ומה שיוסף זכר את העגלות, זה בגלל שחזר ושינן את הפרק הזה, כי רצה בכוונה לא לשכוח את אביו החי שניתק ממנו בהפתעה לעבודות, כי ציפה לחזור אליו.

ואכן יוסף היה בטוח שיעקב אביו יזכר שסוגית עגלה ערופה הייתה הסוגיא האחרונה בה למד עמו, אבל אצל יעקב זה לא כי שינן פרק זה, כי עסק כדרכו בכל התורה כולה, וגם היה בטוח שיוסף מת, אלא רק מתוך שלא פסק יעקב מתלמודו לכן הצליח להיזכר כלשון המדרש באיזה נושא לימודי הוא הפסיק את לימודו עם יוסף לפני 22 שנה, כי זה סגולת ההתמדה בתורה יום יום שגורמת לזיכרון של עשרות שנים לפרטי פרטים, בדברים הנוגעים ללימוד.

למרות הכאב והתסכול, יעקב אבינו לא נחלש ולא מתקרה, והוא ממשיך לקיים מצוות, ולא שהוא שמר את המצוות רק בשביל דוגמא חיובית לילדים, אלא הוא המשיך בהתלהבות ובהשתוקקות ובאש קודש באותה עוצמה בתפילה ובלמוד ובעבודת השם, כי אכן יעקב אבינו פעל בחייו רק לשם שמים!!!

וכביכול יעקב אבינו אמר לעצמו, אפילו הולך לגיהינום בלי לדעת על מה ולמה!! בכל זאת אני ממשיך בעבודת השם כרגיל, ולמה?? כי זו האמת!!!

ובאמת בגלות הארוכה הזו יש הסתר פנים נורא, וקשה לחיות באמונה כמו לטפס על קיר ישר, והחוצפה גוברת וצדיקים מושפלים יחד עם ציבור המאמינים היראים לדבר ה', באופן שהם כאסקופה הנדרסת ממש, ובכל זאת להמשיך באמונה ובדבקות בתורה ובמצוות בשלימות, ולהאמין בביאת המשיח ולצפות לגאולה הקרובה שמסוגלת להגיע בכל יום, ולא להתייאש למרות אלפי שנות הציפיה.

זה מכוח יעקב אבינו שעבד את הקב"ה בעת ניסיון יוסף, משך 22 שנים במסירות נפש, כביכול בלי תקווה ותוחלת טובה, כי היה בטוח שהוא יורש גיהינום, ובכל זאת דבק בה' כי זה האמת, כך כל הדורות ציבור יראים ומאמינים מוסרים נפשם על התורה והאמונה למרות הקושי העצום הכמעט בלתי אפשרי.

ומצד שני כשם שיוסף נתן סימנים לאחיו שיכירו שהוא יוסף, כך כביכול לקראת סוף הגלות הקב"ה מאותת לעם ישראל על הגאולה המתקרבת, בכל מיני סימנים תהליכים ומצבים שלא היו משך 2000 שנות גלות, אבל אכן זה גורם התפעלות ומעורר עניין אבל עדיין לא מתחברים לעומק הרעיון, ולא מתקרבים להקב"ה כפי שמצפה מאיתנו בשולחו את הסימנים, אלא מגיעים למסקנות ולתוצאות אחרות ולא תמיד ראויות,

למדנו ששיא השפלות של עם ישראל זה כאשר רואים בן עליה שמתאמץ להתעלות בתורה ובתפילה וביראת שמים טהורה, מתוך מיעוט תענוגי העולם הזה, במקום לעודדו ולשמוח בו, תחת זאת אולי מתוך קנאה ואי רצון להתאמץ כמוהו לכן מכנים אותו בכינויי גנאי וזלזול כמו "צו"ל" – צדיק ורע לו, ו"חניוק" וכו', והקב"ה מאוד מאוד כועס על זה, כפי שכתוב על כך "וירא ה' וירע בעיניו", ואדרבא הקנאה שיש לו בו תהיה קנאת סופרים תרבה חוכמה, שהקנאה תגרום לך שגם אתה תתאמץ ותתגבר על יצרך ותהיה צדיק כמוהו, ולפחות תעודד אותו ותתמוך בו ואולי ינקף לזכותך הזכות שהנך תומך בצדיק.

פסוק זה מדבר על נסיעת יעקב אבינו מארץ ישראל למצרים, ועל זה שואל המדרש רבה: למה בדרך למצרים יעקב אבינו עבר דרך באר שבע? וענה רב נחמן: שהלך לקוף ארזים שנטע אברהם זקינו בבאר שבע, ומזה היה הברית התיכון שאורכו 32 אמות שעבר בתוך כל קרשי המשכן, אמר ר' לוי והברית התיכון 32 אמה היה, ומהיכן מצאו אותו עם ישראל במדבר? אלא מלמד שהיו מוצנעים עמם מימות יעקב אבינו ולכן כתוב "וכל אשר נמצא אתו עצי שטים" אשר "ימצא אתו" אין כתיב כאן אלא אשר "נמצא אתו".

א"ר לוי: ממגדל צבעיא קצצום והביאום עמם למצרים, ולא נמצא בהם סדק וכו', ממשיך המדרש, שבשארית העצים שממנו חתכו את העצי שטים למשכן, והיו נוהגים בהם איסור

כתוב במדרש רבה צ"ג ג' על הפסוק "ואת יהודה שלח לפניו" שיעקב שלח את יהודה להקים ישיבה ללימוד תורה, ומוכיח המדרש שהרי יוסף נותק משך 22 שנה מיעקב אביו ובכל זאת יוסף ידע באיזה פרק/נושא נפרד מאביו שהיה משנה אותו, ולסימן שהוא אכן יוסף שלח יוסף עגלות וזה שימש הוכחה לאביו שיוסף חי, כי יעקב נזכר בסוגיא האחרונה בה עסקו, ללמדך שבכל מקום שהיה יעקב יושב היה עוסק בתורה כשם שהיו אבותיו.

ולכאורה קשה שהרי כתוב בגמ' ברכות לא' שהנפרד מחברו לא יפרד ממנו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו, ואם כן אולי רק הלכה זו זכרו כי מתוך הלכה זו נפרדו, ובפרט שכתוב במדרש רבה, עט' ה' על הפסוק "ויבא יעקב שלם" ר' יוחנן אמר שלם בתלמודו, אבל יוסף שכח תלמודו שנאמר מא' נא' כי נשני אלקים את כל עמלי, וא"כ מה הראיה מהעגלות על הישיבה שלא פסקה מאבותינו?